

Бурят-МонголоЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-МонголоЙ обкомой, БМАССР-эй Верховно
Советэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

Үбһэ хуряалгы ба силос даралгыгь эмхитэйгээр ябуулая

Тэжээлэй бата бөхи база бай-
гуулга хадаа колхозно болон сов-
хозно малажал саашадань мүг-
жөөхө, тэрэнэй ашаг шэмьгь дээ-
шэлүүлхэ нэгэн шухала услови бо-
лоно. Энээнһээ үндэслэн, ВКП(б)-
гэй Бурят-МонголоЙ обкомой IX
 пленум болбол «Үбһэ хуряалгыгь
саг болзор соонь эхилхэ, үбһэ саб-
шалгыгь ба үбһэ түрлэлгыгь хүдэл-
мэринин 15—20 үдэрһөө эхэбэшэ
болзор соо дүүргэхэ, намагтай га-
зарнуудай ба үһанда абтадаг саб-
шалангай ногоос, мүн ожорһо эгээл
түрүүн сабшажа абаха, тэрэшлэн
уһанда абтадаг газарнуудһаа үбһэ
гаргажа абаха, эртын силос дара-
хын тулада добо газарнуудай ба
харгын захархн буртаг үбһэ саб-
шажа абаха ябадал хангаха гэжэ
партийна, советскэ ба хүдөө ажа-
хын органуудһаа, колхозуудай
правленинуудһаа эриһэн байна.

Партийн областной комитетэй
энэ заабарине бодото хэрэг дээрэ
бэлдүүлэн, республикын түрүү кол-
хозууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэ-
рине үргэнөөр ябуулжа байна. Жэ-
шээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай
хүдөө ажахын эгээн томо артель
бологшо Сталиной нэрэмжэтэ кол-
хоз (түрүүлэгшэнь нүхэр М. Ф.
Фролов) июлиин 1-һээ хойшо на-
магтай ба үһанда абтадаг участо-
гуудыгь сабшажа эхилэ. Энэ арте-
лин правлени набаһата тэжээл
бэлдэхэ ба силос дараха хүдэл-
мэри эмхидхэхэ гэднэ, түрүү-
шын үдэрһөө гараар сабшалгада
150 колхознигуудыгь гарганһа бай-
на. Тинхэдэ колхозой партийна
эхин организаци тэжээл бэлдхэ-
лэй эхилхэ хойшо бригадануудай
ба гар хажуурадай хоорондо
социалистическэ мүрысөө үргэнөөр
дэлгэрүүлэ. Тарянажалал хөөрдо-
хи бригадын гэшүүд мүрысөө үүс-
хэжэ, үбһэ хуряалгыгь августын
1 болотор дүүргэхэ гэднэ урла-
тайгаар колхозойнгоо бүхы бри-
гадануудта хандаһан байна юм.
Энэ уряаень артелиин бүхы
гэшүүд халуунаар лэмжээ. Олон
колхознигууд ба колхозничанууд,
жэшээлхэдэ, Капитолина Карпова,
Ульяна Иванова болон бусад гар
хажуураар үдэрэй 0,40 гектар
сабшаха нормотой байгаад,
0,55 — 0,60 гектар сабша-
на. Мүн энэ аймагай «Улаан
Шулуутай» колхоз үбһэ хуряалгыгь
июлиин 1-һээ эхитэйгээр эхилэ.
Үсгээлдэр Кабанскын аймагай Мо-
лотовой, Ворошиловой, XVII
партсэздын нэрэмжэтэ колхозууд
үбһэ сабшалгыгь эхилбэ. Тус айма-
гай мүн бусад колхозууд үбһэ
хуряалгыгь мүнөөдөрһөө барандаа
эхилхэ юм. Үбһэ хуряалгын эхил-
һэн тухай мэдээнүүд бусадшыгь ай-
магуудһаа ерэнэ.

Гэхэтэй хамта, ажахын-полити-
ческэ шухалын шухала энэ кампа-
нине шийдхэлгэдэ тэсэшгүй ханаа
амараар хандаха ябадал зарим ай-
магуудта үзэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ
хэрэгтэй. Жэшээ болгон, малажа-
лаар эгээн томо Сэлэнгын аймагыгь
абаад үзэ. Тус аймаг тэжээл ба-
гаар бэлдхэжэ, жэлһээ жэлдэ
олон малаа гарзалуудат. Тээд
аймагай организацинуудай, машин-
но-тракторна станцинууд болон
колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд урда
жэлнүүдэйнгээ хүндэ байдалһаа
тобшолол хэлэггүй заншалтай. Энэ
аймагта түсэбэй ёһоор 13250 тон-
но набаһата тэжээл бэлдхэгдэхэ
ёһотой аад, июлиин нэгэн болотор
оройдоо 395 тонно бэлдхэгдээ.
Тинхэдэ зарим колхозууд үбһэ
хуряалгын машина эмсэгүүдыгь
заһабарилжа, Селендумын ба Су-
хын МТС-үүд тракторна сенокосил-
катуудыгь болон силосорезкатуудыгь

бэлдхэжэ дүүргээдүй байха юм. Тэ-
рэнэй эсэстэ аймагуудай сабшалан
дээрэ, илангаяа дооро газарай
участогуудта үбһэ ногооной һай-
наар ургабагыгь, мүнөө нэгшыгь
колхоз үбһэ сабшалга ба силос
даралгыгь эхилээдүй байһаар. Мүн
Баргажанай аймагыгь абаад үзэе.
Тус аймагай колхоз бүхэндэ намаг-
тай ба үһанда абтадаг сабшалангай
нилээд ехэ участогууд бии. Барга-
жан голлой үерлэхэдэ Уланай ба
Телятниково-Уринска сельсоветэй
колхозуудай сабшалангууд жэл бү-
ри үһанда абтадаг юм. Тимэһээ
эндхи колхозууд тус участогуудай
үбһэ хуряалгыгь үшөө июнь һара
соо эмхидхэхэ зэргэтэй байгаа.
Гэбшье, энэ хүдэлмэри мүнөөшье
эмхидхэгдээгүй байһаар. Тэрэнһээ
байтагай энэ аймагай колхозууд
түсэбэй ёһоор 4000 тонно наба-
һата тэжээл бэлдхэхэ байһан
аад, оройдоо 92 тонно бэлдхээ.
Тинхэдэ Куйтунска МТС мүнөө
хүртээрөө нэгшыгь сенокосилка ба
силосорезкэ заһабариллагүй байна.
Дурсагдаһан эдэ баримтанууд юу
харуулаб гэхэдэ, Сэлэнгын айма-
гай хүтэлбэрлэгшэд нүхэд Баши-
нов ба Нимаев, Баргажанай айма-
гай хүтэлбэрлэгшэд нүхэд Бори-
сов ба Эрдынеев гэгшэд нитын
малажал хүгжөөлгэдэ анхаралаа
багаар хандуулаа.

Үбһэ сабшалгада жэгдэрэн орохо
саг болоо. Үбһэ хуряалгын хүдэл-
мэринэ саашадань унжагайруулаха
гэгшэ гэмтэ хэрэг болохо байна.
Республикын Хүдөө ажахын минис-
терстын, аймагай организацинууд-
ай хүтэлбэрлэгшэд, колхозуудай
правленинууд, МТС-үүдэй дирекци
болон партийна эхин организаци-
нууд болбол колхозууд ба машин-
но-тракторна станцинуудайнгаа ха-
маг хусыгь тэжээл бэлдхэлхэдэ энэ
гэгшэ элсүүлхэ уялгатай. Түрүүшын
элхэндэ намагтай ба үһанда аб-
тадаг участогуудыгь сабшаха, тэндэ-
һээ хуряагдаһан үбһэ хуурай газар-
та гаргаха хэрэгтэ шухала анхарал
хандуула ёһотой. Үбһэ хуряалгын
хажуугаар силос даралга ба
набаһата тэжээл бэлдхэлхэ
гыгь үргэнөөр ябуулха, энээндэ ну-
рагшадые болон үбгэд хүгшэдыгь
олоор хабаадуулаха хэрэгтэй.

Парти, правительстын анхарал
оролдолгын ашаар манай МТС-үүд,
колхозууд үбһэ хуряалгын элдэб
машинануудаар ба агрегадууд-
аар эбсэгдэгдэнхэй. Тимэһээ
МТС-үүд ба колхозуудай хүтэлбэ-
рилэгшэд тэжээл бэлдхэлхэй тү-
рүүшын үдэрһөө тэдээнине һайн
бүтээсэтэйгээр ашаглаха хэрэг э-
мхидхэхэ ёһотой. Машинно-трактор-
на станцинууд үбһэ сабшалгыгь ха-
жуугаар, мүн үбһэ тармаха ба шэ-
рэхэ түсэбүүдээ дүүргэхэ уялгатай.

Партийн айкомууд, колхозуудай
болон МТС-үүдэй партийна эхин
организацинууд хабарай тарилгын
үдэ хэгдэһэн нийтэ-политическэ
хүдэлмэрин дүй дүршэлыгь хэрэг-
лэн, үбһэ хуряалгын үдэ нийтэ-
политическэ хүдэлмэри шада-
мараар эмхидхэхэ, колхознигуудай
ажайдалда үдэр бүрийн ан-
харал хандуула ёһотой. Үбһэ
хуряалгын түрүүшын үдэрһөө бри-
гадануудай, агрегадуудай болон
колхознигуудай хоорондо социали-
стическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэ-
рүүлхэ, тинхэ зуураа республикын
суута машинист Григорий Панько-
вой, тэрэнигь дагагшадай хүдэлмэ-
рин методүүдыгь үргэнөөр нэбтэ-
рүүлхэ хэрэгтэй.

Ажалай түрүү методүүдыгь үргэ-
нөөр хэрэглэн, бүхы механизмуудыгь
дүүрэнээр ба һайн бүтээсэтэйгээр
ашаглажа, үбһэ хуряалгын хүдэл-
мэринүүдыгь таряа хуряалгын эхил-
тэр эрхим шанартайгаар дүүргэе.

Украинын городуудтахи колхознигуудай байшангууд

КИЕВ. Үдэр бүри олон зуугаал
колхознигууд Украинын областной
центриүүдтэ ержэ байдаг. Тэдээр
хүдөө ажахын продуктуудыгь асар-
жа худалдадаг, колхозуудайнгаа
ажал-ябуулгатай колхозтой олон
асуудалнуудыгь шийдхэдэг байна.

Колхозно полинуудай ажалшадай
байралхын тула советскэ Украинын
олон городуудта колхознигуудай
байшангууд нээгдэнхэй. Львовтохи
колхознигой байшан ехэ хашаатай,
мори тэргэнүүдэй ба автомашину-
нуудай байха хушалтатай хараба-
нуудтай, хүдөө ажахын продукт-
нуудыгь хадагалаха байрануудтай

юм. Эндэ клуб, эхэүүдэй ба үхи-
бүүдэй комната, ажаһуудалай хэр-
эгсэлнүүдыгь заһабарилха мастер-
скойнууд бии.

Таряашадыгь культурнаар хан-
галгада ехэ анхарал хандуулагда-
на. Колхознигой киевскэ областной
байшанда энэ жэлдэ элдэб темэ-
нүүдтэй 164 лекци уншагдаһан,
Киевэй музейнүүдтэ экскурсар
ошолго хэдэн удаа эмхидхэгдэһэн
байна.

Колхознигой шэнэ ехэ байшан
Киевтэ баригдахаар хараалагдан-
хай.

№ 132 (6309)
ИЮЛИИН
5
СУББОТО
1952 он

Сэн 20 мүнггэн.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Түрүүшын таряа—гүрэндөө

АЛМА-АТА. Урда-Казахстанска
ба Дамбулска областнуудай по-
линууд дээрэ намарай шэниссэ ху-
ряалга үргэнөөр ябуулагдажа бай-
на. МТС-үүд болбол хэдэн зуугаад
самоходно ба прицепной комбай-
нуудыгь полинуудта гаргаа.

Шэнэ ургасын таряа ашаалһан
олон зуугаад автомашинууд кол-
хозно тогуудһаа элеваторнууд бол-
лон бэлдхэлхэй пунктууд тээшэ
ошоно. Автомашинуудай кабин-
нууд дээрэ «Түрүүшын таряа—гү-
рэндөө» гэжэ бэшээтэй улаан тран-
спарантууд татагданхай.

Волго-Доной түхөөрлэгшэ шэнэ

барилгануудта эльгээгдэнэ

КАЛАЧ-на-ДОНУ. (Сталинград-
ска область). Волго-Доной түхээ-
рлэгшэнууд ба механизмууд шэнэ
барилгануудта эльгээгдэжэ үр-
гэлжэлһөөр. Донской барилгын
районой бетонно автоматичес-
ка завод задалагдажа байна.
Энэ предприятиин механизмууд тэ-
рэ дороо вагонуудта ашаалагдана.
Варваровска барилгын районой ба
водоразделэй заводууд задалагда-
жа байна. Өөһэдынгөө заводуудтай
хамта хүдэлмэришэд, инженернууд
ба технигууд шэнэ барилгануудта
ошоно.

«Якутска АССР-эй 30 жэл»
гэднэ сборник

ЯКУТСК. Якутска гүрэнэй изда-
тельство болбол «Якутска АССР-эй
30 жэл» гэжэ сборнигыгь олон ти-
ражтайгаар хэблэн гаргаа. Ном
дотор Якутийн түхэх тухай, гушан
жэлэй турша дотор промышлен-
ностин, транспортын, хэлхээ хол-
боонтой, хүдөө ажахын, наукин,
культурын ба искусствын талаар
республикын туйлаһан туйлалта-
нууд тухай хэлэгдэнэ.

Окружной шэнэ газето

БЕЛЬЦЫ (Молдавска ССР),
Молдавин КП(б)-гэй окружной
ба городской комитетуудэй, ажал-
шадай депутатуудай окружной ба
городской Советүүдэй орган —
«Коммунист» гэжэ окружной газе-
тын түрүүшын номер июлиин 1-дэ
гараба.

Газетэ болбол молдавска ба ород
хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэ.

«Агитаторай блокнодой»
элжээтэ номер

ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда
ба агитациин таһагай «Агитаторай
блокнодой» ээлжлээ 12-дохи но-
мер хэблэхэһээ гараба. Энэ номерто
нүхэр Бальбуравой «Хүдөө ажахын
зунай хүдэлмэринүүдтэй үдэ агитаци-
онноо хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай»,
нүхэр Семеновой «Ажалда
коммунистическэ ёһоор хандадаг
байхаар хүмүүжүүлхэ», нүхэр Ба-
хановой «Колхозно зөөринэ нүдэ-
лингөө сэгсгэ мэтээр сахин хам-
гаалха» гэднэ статьянууд толилог-
добо.

Тэрэшлэн энэ номерто 1952
оной июль соо үнгэргэгдэхэ хөөрл-
дөөнүүдэй темэнүүд, түсэбүүд ба
литература оруулагданхай.

Литературна вечер

Курумканай аймагай центрын
культурын байшанда литературна
вечер үнгэргэгдэбэ. Вечер дээрэ
уранзохёолшо Дамри Хилтүхийн бу-
рят-монголоЙ литература тухай
элхидхэл хэбэ. Нүүдээрнэ «Солда-
дай бусалта», «Эхэдэ» гэднэ ба бу-
сад шүлгүүдээ уншаһан байна.
Удаа тэнь Курумканай дунда ну-
руулин нурагшад Д. Очиров, В.
Доржиев, культурын байшангай
уранһайханай хүтэлбэрлэгшэ Ма-
лакшинова гэгшэд Хилтүхийн шү-
лэгүүдыгь уншаба. Тэрэшлэн нураг-
шад Очиров, Шагжиев, Собаев,
Доржиев гэгшэд өөһэдынгөө зохио-
нон шүлгүүдыгь уншаһан байна.

Вечертэ хамта 150 хүн хаб-
далсаа.

Р. Будав.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ (1-дэхи нюур)

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: Интеллигенциин дунда
ябуулагдаха хүдэлмэринэ һайжаруулха (2-дохи нюур).

О. Шадаров.—Ургаса харууналга—хүдөө ажахын
культурануудай ургасыгь дээшэлүүлхэ шухала услови
мүн (2-дохи нюур).

РЕДАКЦИДА ЕРЭНЭН БЭШЭГҮҮД (2-дохи нюур).

МУХАРШЭБЭРЭЙ, КАБАНСКИЙН, ХЭЖЭНГЫН
АЙМАГУУДАЙ ТҮРҮҮ КОЛХОЗУУД ҮБНЭ ХҮРЯАЛ-
ГЫЕ ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛЖА ЭХИЛБЭ: С. Санжитов.

—Түгэс бэлдхэлтэйгээр угтанабди. Ш. Михайлов.—Түү-
бэрлэн сабшана (3-дахн нюур).

Г. Левченко.—Ородой элитэ ехэ флотоводец (3-дахн
нюур).

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советэй онсо яарал-
тай сессн дээрэ (4-дэхи нюур).

Хитадай коммунистическэ партиин 31 жэлэй оёе
һайдэрлэлгэ (4-дэхи нюур).

Георгий Димитровэй һаһа бараһаар гурбан жэлэй
ойдо зорюулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани
Софида болоо (4-дэхи нюур).

Корейдэхи событинууд (4-дэхи нюур).

Колхозно садоводуудай һургуули

ЛЕБЕДЯНЬ. (Рязанска область).
«Агроном» совхозой үрэ жэмэстэ
сад 1500 гектар дээрэ нэмжын-
хэй. 22 жэлэй урда тээ эндэ хоһон
тала байһан юм. Мүнөө эндэ ми-
чуринска эрхим сортнуудай ябл-
оинууд ургаца. Садууд хадаа
шуурган ба хуурай һалхинһаа яб-
лонинуудыгь хамгаалха ой модоной
полосагаар хүрээлэгдэнхэй. Уһан
хаалтанууд ба сөөрмүүд тогтоог-
донхой. И. В. Мичуриной заабарине
хэрэглэн совхозой садоводууд тон
бэрхшээлтэй зорилгонуудыгь — яб-
лонинуудай жэмэс үгэлгыгь жэлһээ
жэлдэ дээшэлүүлхэ асуудал шийд-
хэнэ байна.

Совхозой дэргэдэ ажаһуудалай
город тогтоһон, джем, повидла, ва-
ренье буйлуулгын, архи нэрэлгын,
фруктуудыгь хатаалгын предприя-
тинууд нээгдэнхэй.

Совхоз болбол колхозно садово-
дуудай һургуули болонхой. 22 же-
лэй турша дотор Рязанска ба бу-
сад хүршэ областнуудай 20 гага
мянган садоводууд эндэ ерэнэн
байна.

«Агроном» совхозой дэргэдэ кол-
хозно садоводуудай кадрнуудыгь
бэлдхэхэ техникум һаяхан нээгдэ-
бэ.

Жэл бүри шэнэ һургуули

СМОЛЕНСК. Дайнай хойто тэ-
хи Сталинска табанжэлэй түрүү-
шын жэлһээ эхилэн город дотор жэл
бүри шэнэ һургуули нээгдэнэ. Мү-
нөө Красногвардейск уличада шэ-
нэ һургуули баригдажа байна. Ну-
ралсалай шэнэ жэлэй эхилхэдэ эн-
дэ 900 гаран һурагшад партануудай
саана нууха байна.

Эндэ арадай гэгээрэлдэ мүнэ
зөөри һомололго таһалгаргагуй-

гөөр ургана, һургуулинуудай ма-
териальна база бэхжэнэ, һургуу-
лын кабинетүүд түхөөрлэгээр хүс-
сэлдүүлэгдэнэ. Бүгдэлнитын до-
лоонжэлэй уялгата һуралсал тухай
хуули амжалтататайгаар бэлтүү-
лэгдэнэ. 7—15 һаһанай бүхы үхи-
бүүд һуралсана. Хэдэн зуугаад за-
луу хүүбүүд басагад хүдэлмэришэн
залуушуулай 3 һургуулинуудта ну-
рана.

292 мянган залуу мэргэжэлтэд

Ороной техникумүүд ба тусхай
дунда һургуулинуудта һуралсалай
жэл дүүргэжэ, промышленностьда,
барилгада, транспортта, хүдөө
ажахыда болон культурын элдэб
һалбаринуудта хүдэлмэрилхэ 292
мянган залуу мэргэжэлтэд гарга-
даба.

Сентябрийн түсэбөөр модо бэлдхэнэ

ЗЛАТОВОУСТ. (Челябинска об-
ласть). Златоустовска леспромхозой
коллектив модо бэлдхэгдээр ба
шэрэлгээр жэлэйнгээ программь
болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө.

Мүнөө техникумүүд һурагша-
дыгь шэнээр абалгада бэлдхэжэ
байна. Мүнөө жэлдэ 475 мянга
шахуу һурагшад шэнээр абтаха
юм.

Һуралсалай ерэхэ жэлдэ техни-
кумүүдэй һурагшад 3 миллионһоо
үлүү учебнигуудыгь абаха байна.

Леспромхозуудай шэнэ механизаторнууд

ПЕТРОЗАВОДСК. Петрозавод-
ско гүрэнэй автомобильна инспек-
ци болбол 35 залуу хүдэлмэришад
тээ—модо бэлдхэгшэдтэ механиз-
муудыгь жоолодогшодой үнэмшэлгэ-
нуудыгь үгэбэ. Тэдээр хадаа Петро-
заводско лесотехническэ техникумэй
дэргэдэхи курсовой базада һурал-
сажа гарһан байна.

Петрозаводскай һуралсалай база
ба мүн бусад 3 курсануудта энэ

жэлдэ 600 гаран трактористнууд
модо таллуулагдашад, электро ба
автомеханигууд, модо шалган абаг-
шад, урадуулгын мастернууд,
бульдозеристнууд бэлдхэгдээ. 100
шахуу бригадинууд-электрохорөө-
шэд модо бэлдхэлхэй шэнэ техноло-
гий эмхидхэгдээр һуралсал гаража,
механизмуудаар модо бэлдхэлхэй
мастернуудай мэргэжэлтэй болоһон
байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тохойско ГЭС-эй барилта. СУТА—1 экскаватор шлюз-регулятор
тодохо котлован бэлдхэжэ байна.

3. Веснинагай фото.

Эрхим продавец

Торийн аймагай Наринай сель-
погой Харацай тосхондохы магазин-
да ороходо ходоолоо эмхитэй зохи-
лдаг. Потребкооперациин систе-
мэдэ үнийнэй хүдэлмэрилжэ байһан
Гармаев тус магазинныгь даана. Ну-
раксинанова гэгшэд Хилтүхийн шү-
лэгүүдыгь уншаба. Тэрэшлэн нураг-
шад Очиров, Шагжиев, Собаев,
Доржиев гэгшэд өөһэдынгөө зохио-
нон шүлгүүдыгь уншаһан байна.

Вечертэ хамта 150 хүн хаб-
далсаа.

Р. Будав.

нэ. Юнионин 25-да һарынгаа түсэб
дүүргээд байгаа.

Нүхэр Гармаев колхозно центр-
һээ зайдуу байһан колхознигуудта
анхаралаа табидаг байна. Тэрэ ха-
даа хүдэлмэрингөө һүүлээр эд ба-
раа абаад, малажалай холин фер-
мэ, бригада болон бусад һуурин га-
зарнуудаар ябажа худалдаа хэнэ.

Аймагай эд хэрэглэшлэй коопе-
рациин коллектив нүхэр Гармае-
выгь системэ соогоо эрхим хүдэлмэ-
рилгэшэ гэжэ тоолодог байна.

Г. Чесанский.

Республикамнай ноһо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

«1951—1955 онуудта ноһо ехээр
бэлдхэхэ ба хонин ажал хүргөөхэ
хэмжээнүүд тухай» СССР Союзай
Министруудэй Советэй 1951 оной
июниин 24-нэй түххэтэ тогтоолыгь
бодото хэрэг дээрэ бэлдүүлэн, ма-
най республикын колхозууд 1951
оной энэ болзортой сасуулбал, мүн-
өө жэлдэ гүрэндөө 245710 кило-
грамм ноһо үлүү ехыгь тушаажа,
хахад жэлэйнгээ түсэбны 100,9
процент дүүргэбэ. Тинхэдэ зарим
аймагууд гүрэндэ ноһо тушааха
жэлэйнгээ түсэбны июлиин 1 боло-
тор үлүүлэн дүүргэжэ, ехэ амжал-
та туйлаа. Жэшээлхэдэ, Баргажа-
най аймаг ноһо тушааха 1952
онойнгоо түсэбны 119,9, Хорин
аймаг—106,5, Хэжэнгын аймаг—
100,5 процент дүүргэ. Аруунын,
Сэлэнгын, Байкал-Куларын ба бу-
сад хэдэн аймагууд гүрэндэ ноһо
тушааха жэлэйнгээ түсэбны дүүр-
гэхэ ойртоо.

Иймэ амжалта иматгал хонин
ажал хүргөөхын ба ноһо хайша-
лгыгь дээшлүүлхын түлөө респу-
бликын колхозууд болон колхозни-
гуудай эсэһэгүйгөөр оролоһоной,
ноһон хадаа ороной хүнгэн про-
мышленностьда шухала хэрэгтэй
түүхэй эд мүн гэжэ тэдэний һайн
мэдэлэг байһанай ашаар туйлагда-
на.

П. Хлебников, СССР-эй
Бэлдхэлэй министрствын
БМАССР-тхи түлөөлэгшын
Талажалай секторой начальни-
к, бэлдхэлэй албанай советник.

Хэжэнгын аймагай колхозууд гү-
рэндэ ноһо тушааха 1952 онойн-
гоо түсэбны июниин 30-

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Интеллигенцийн дунда ябуулагдаха хүдэлмэрийе хайжаруулха

Наяхан ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой VIII пленум боложо, горлоой интеллигенцийн дундах хүдэлмэри ба тэрэнийе хайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал үбшэн хэлсэгдэбэ. Тэрэгээр ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Данилов эмхидэл хэйн байна.

Идеологическа асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолы ба «Областной партийной организации» идеологическа хүдэлмэри ба тэрэнийе хайжаруулха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй обкомой VII пленумэй шийдхэбэ-рине дүүргэлтэ болон, горлоодой партийна организаци нилээд ехэ-хэн хүдэлмэри хэйн байна гэжэ пленум тэмдэглэбэ.

Интеллигенцийн марксистско-ленинскэ хуралсал урда жэл-нүүдтэ орходоо хайчаар эмхидхэгдэбэ. Энэ жэлдэ хамта 7 мянга гаран хүн партийна хуралсалда хабаа-дуулагдан байна. Большевикскэ партиин түүхые шудалха дээш-лүүдэгдэн түхэлэй кружогуудай, политическэ экономии, диалектиче-скэ ба историческа материализм шудалгалдай тоо улам олошоор. Мүнөө горло дотор научна 126, ин-женерно-техническэ 3 мянга үлүү-тэй хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Гансахан лэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институд-та 28 кандидатуд хүдэлмэрилэн. Мүнөө 40 хүн кандидатска миним-ум ба диссертаци үгэхээ бэл-дэжэ байна. Мүн республика дот-ро 11 хүн докторско диссертаци бэлдэхэжэ байна.

Зарим предприятинуудта, научна ба хуралсалдай заведенийнүүдтэ на-учна кадрнуудай, инженерно-техни-ческэ хүдэлмэрилэгшэдэй, дээдэ ба дунда хургуулинуудай багшанарай тусхай бэлдэхэны дээшлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхрал хандуула-дана. Горлоой интеллигенци хадаа научна ба политическэ эрдэм дэл-гэрүүлгэдэ, ажалшад дунда агит-тацион-нонтийн хүдэлмэри ябуул-гада эдэбхитэйгээр хабаадсалдаг болоо.

Гэхэ зуура, пленум болбол гор-лоой интеллигенцийн дунда ябуу-лагдаха хүдэлмэрилэхэ горьтойхон дутагдалнууды элрүүлбэ. Горло доторхи партийна олохон органи-зацинууд энэ асуудалда ёһотой ан-храл хандуулагүй.

Ленинэй орленто паровозо-вагон-до заводой, железнодорожно узелай, мяханай комбинатай, сэмбын фаб-рикын ба бусад зарим предприя-тинуудай партийна организацинууд инженерно-техническэ хүдэлмэри-лэгшэдтэй тон хулаар хүдэлмэрил-нэ, тэдэнэй иденийн-политическэ хэмжээ ба мэргэжэл шадабарин-гые дээшлүүлхын түлөө саг үр-галжэ оролдоногүй. Жэшээлхэдэ, ПБЗ-гэй инженерно-техническэ нэг-шмэ хүдэлмэрилэгшэ политэко-номии шудалдаггүй байха юм. Ин-женерно-техническэ хүдэлмэрилэг-шэдэй политическэ хуралсал мүн «Бурмонголесс» трестдэ хангалта-гүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Үнгэрхэ-дөө тус трестын парторганизацины секретарь нүхэр Дейнеко гансахан «Коммунистическэ партиин мани-фесты» хэдэн жэлэй туршада шуд-далжа дүүргэдүй байха юм.

(ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой VIII пленумһээ)

Тэрэшлэн научна ба творческо эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэг-шэдэй мэргэжэлэ ба политическэ бэлдэхэлээ дээшлүүлхэ хэрэгтэ тон бага анхрал хандуулагдана. Научно-шэнжэлгын инстигудай бү-хы хүдэлмэрилэгшэд марксистско-ленинские бээ дагаад шудална гэжэ тоологдоно. Тээд, тэдэнэй олонхын, үнгэрхэдөө партийна ор-ганизацины секретарь нүхэр Ха-маганов иденийн-теоретическэ бэл-дэхэлээ дээшлүүлгэдэ хайхарам-жагүйгөөр хандана. Гадна, эндэ бурят-монгол ба монгол хэлэнүү-ды шудалха кружогууд нёдонодо эмхидхэгдэн байна. Тээд орой-доо хоёр-хоёр заняти үнгэргөөд лэ, тэдэнэр хүдэлмэрилхээ болишо-нон байха юм.

Олонхи уранзохёолшод, уранзу-раашад, композиторнууд, музыкан-тууд теоретическэ бэлдэхэлээ, юрэнхы эрдэмээ дээшлүүлхын тү-лөө ёһотойгоор оролдоногүй. 28 уранзохёолшодой ба критигүүдэй минл 4-ниин дээдэ, 2-нь гүйсэд бээдэ дээдэ, 10-нь дунда хургууль-тай, бусдын дунда хургуулишы дүүргэггүй байха юм. Тэдэнэр по-литическэ талаараа урганагүй. Энэ ушарһаа тэдэнэй творческо хүдэл-мэрилэн эхэхэн алдуу дутагдал-нууд гаргагдана.

Мүн оперо ба баледэй театрын, госфилармонийн зарим артист-нууд Кириченко, Арсаланов, Садовский ба бусад политическэ бэлдэхэлээ дээшлүүлнэгүй, твор-ческо талаараа урганагүй.

Горло дотор 1700 гарын меди-цинскэ хүдэлмэрилэгшэд, багшанар тоологдоно. Тэдэнэй тэн хахадын теоретическэ бэлдэхэлээ дээшлүүл-гэдэ, ажалшад дунда нинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулах хэр-гэтэ хайша хэрэгээр хандана. По-литическэ ба научна эрдэм дэлгэр-үүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэ-шүүндэ оройдо 4 врач, үсөөхэн багшанар ороһон байха юм.

Партийн горкомой бюро ба ВКП(б)-гэй райкомууд горлоой интеллигенцийн суглаанууды үсөө үнгэргэнэ, интеллигенцидэ хамаа-тай шухала шухала асуудалнууды тэндэ табинагүй.

Интеллигенцийн дунда ябуула-гдаха хүдэлмэридэ горлоодой проф-союзна ба комсомольско органи-зацинууд хулаар хабаадсалсана.

Эдэ ба бусад дутагдалнууд юн дээрэнэ үзэгдэнэб гэхэдэ, партиин горком, райкомууд ба партийна эхин организацинууд интеллиген-цийн марксистско-ленинскэ хурал-салда бага анхрал табинан, идеоло-гическа хүдэлмэринэ дэбжүүлхэ, горлоой промшленностин ба транспортын предприятинуудай ажал-ябуулгы саашалдан хайжа-руулха хэрэгтэ тэрэнийе хулаар хандуулан байна.

Элхидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэб. ВКП(б)-гэй Железно-доронжой райкомой секретарь нүхэр Панов үгэ хэлэхэ зуураа, ингэжэ тэмдэглэбэ:

—Интеллигенцийн дунда ябуу-лагдаха хүдэлмэридэ үшөө ехэхэн

дутагдалнууд бин байна. Манай районной зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд политическэ бэл-дэхэлээ дээшлүүлнэгүй. Гансахан лэ ПБЗ-гэй инженерно-техническэ хэдэн олон хүдэлмэрилэгшэдэй тон хахадын эрдэм багатай хүнүүд юм. Эндэ үдэшын техникум эмхид-хэжэ, тэдэнийе хургаа наа боло-хо байгаа. Мүн марксистско-ленин-ские үдэшын университетдэй фи-лиал эндэ эмхидхэхэ хэрэгтэй байна,—гэжэ нүхэр Панов хэлэбэ.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголдохи отделенийн сек-ретарь нүхэр Бадмаценов үгэ хэлэхэ зуураа, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлгэдэ харюу-салгагүйгөөр хандагданын түлөө обществын зарим гэшүүды шүүм-жэлбэ.

ВКП(б)-гэй Городской райко-мой секретарь нүхэр Кирдяшкин ингэжэ мэдүүлбэ:

—Интеллигенцийн дунда пар-тийн горкомой ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайда элхидхэ соо хэ-лэгдэбэгүй. Өөрыгөө шүүмжэлтэ-гэ багатай элхидхэ байна. Тимэ-нээ интеллигенцидэй ябуулагдаха хүдэлмэрилэхэ дутагдалнуудай гол шалтаганууд гүйсэд элрүүлгэдэ-бэгүй.

Механизированн шэлэй заводой директор нүхэр Болсоев үгэ хэ-лэбэ.

—Манай горлодо научна хүдэл-мэрилэгшэд, наукануудай кандида-дууд олон юм. Тээд тэдэнэр поли-тическэ болон научна эрдэм дэл-гэрүүлгэдэ хулаар хабаадуулагдана, партиин горкомой секретарь-нуудшы ажалшад дунда лекци ба элхидхэлүүды үсөө уншана,— гэжэ шүүмжэлбэ.

Партийна зарим организацинууд-дай, предприятинуудай зарим хү-тэлбэрилэгшэдэй зүгһөө залуу мэр-гэжэлтэдэ бага анхрал хандуу-лагдалаг тухайда ВЛКСМ-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Бугай хэлэбэ.

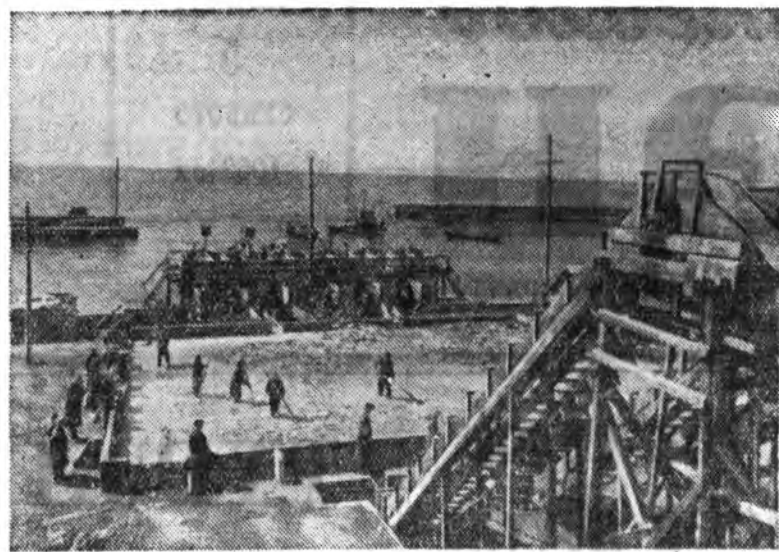
ВКП(б)-гэй Пригороднэй райко-мой пропаганда ба агитацийн та-нагы даагша нүхэр Ванин үгэ хэ-лэбэ.

—БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэр-эмжэтэ сэмбын фабрикын дирек-тор нүхэр Паршин марксистско-лени-низм үдэшын университетдэ ху-ралсалдаг байтараа, тэрэнээ орхёол, партийна дээдэ хургуулида заоч-ноор ороһон юм. Тээд, тэндэшые һайнаар хуранагүй. Консультан-таар томилогдоһон аад, тэрэ хү-дэлмэридөө хангалтагүйгөөр хан-дана,— гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ.

Багшанарай профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Вересова горлоой багшанарай дунда ябуулагдалаг нинтийн, мэргэжэлээ дээшлүүлхын хүдэлмэри тушаа хэлэнэ байна.

ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда ба агитацийн таһагы даагша нүхэр Ажигнов, партиин горкомой про-паганда ба агитацийн таһагы даа-гша нүхэр Константинов, ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Лисюткин гэшүд үгэ хэлэнэ бай-на.

Пленум үбшэн хэлсэхэн асуу-далараа дэлгэрэнгы шийдхэбэри баталан абаа.

Сахалинска область. Һүүлшын жэлүүдэй турша соо Сахалинай урлахи хубида шынэ техникээр засагдалаһан заганаһай түрүү предприятитүүд бай-гуулагдаа. Тэндэхи даһыалгын цехүүдтэ механизмын хүсөөр загана аведат болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ялочнадах заганаһай комбинатта загана зөөлтэ. ТАСС-эй фотохронико.

72 бригада мүрысэнь

Улан-Удын мяха-консервын ком-бинадай бүтээн гарганын продукци манай оройой бүхы газар нутагуудта элгээгдэлэг байха юм.

Комбинадай коллектив үнгэрэг-шэ июнь нарын түсэбтэ болзор-ноон урид дүүргэдэ, түсэбнээ га-дуур хэдэн миллион түхэрнэгй про-дукци бүтээн гаргажа, хэрэглэг-шэдтэнэ элгээгээ. Һүүлэй үдэр-нүүдтэ комбинадай гол цехүүд бо-лохо консервна, асалгын, өөхөнэй цехүүд сүүдхынгээ графигы 20—25 процентээр үлүүдэнэ.

Цехүүдэй коллективүүд гансахан тоогой түлөө бэшэ, мүн бүтээн гар-

ганын продукциягаа шанарые бү-ри хайжаруулхын түлөө тэмсэнэ. Жэшээлхэдэ, өөхөнэй цехын кол-лектив июнь нара соо нмагтал эр-хим шанартай продукци бүтээн гаргаа.

Эрхим шанартай продукци гарга-даг болоһон түс цехынхид үнгэрэг-шэ нара соо хахад миллион түхэ-риг олзо түсэбнөө гадуур оруулаа. Комбинадай 72 бригада мүнөө барандаа социалистическэ мүры-сөөндэ оролсожо, бүри дээшлүү-лэгдэнэ уялга абаад, эршэмтэй-гээр дүүргэжэ байна.

А. Шестаков.

Заһабарилагшадэй эдэбхи

№ 3 автотранспортна конторын заһабарилгын мастерской хүдэлмэ-рилэгшэд оролдотой һайнаар ажаллана.

Георгий Семиусовай хүтэлбэрил-дэг бригадын слесарьнууд автома-шинын моторнууды тургөөр, һайн шанартайгаар заһабарилна. Али нэ-гэн заһабарида орохо болоһон ав-томашинын линиһээ ерэхэдэ, за-һабарилашад түргэн методээр ажаллажа, тэрэ дарыдан бусаадаг болоо.

Слесарьнууд-монтажникууд нүх-эд Николай Косых, Семён Шурин болон бусад үдэр бүри хоёр нормо дүүргэдэг байха юм.

Т. Семенов.

Токарь Малакиновай жэшээ

Советскэ Армиин ээргэдэ алба хэһэнийгээ һүүлээр Аркадий Ма-лакинов Улан-Удын паровозо-ва-гонно заводто эржэ, паровозо-ко-лёско цехтэ токарьоор ажаллажа эхилэбэ. Ухаамсар бэрхээр ба оролдотойгоор ажалладаг тула-да, токарийн мэргэжэлэе хахад нарын турша соо шудалан байха юм.

Мүнөө бээ даагаад хүдэлмэрил-гэ зуураа, үдэрнэгһөө нормы 140 процент хүрэтэр дүүргэхэдэ гадна, үйлдбэрилхэн продукцияда «Эр-

хим шанарай» гэгэн өөрын тамга дараха хүндэтэ эрхэтэй болонхой.

Нүхэр Малакиновын залуу токарь-нуудта өөрынгөө хүдэлмэрийн дүй дүршэлые заажа үгэлэг байна. Тэрэ хадаа ажалай жаяг заршам на-ринаар сахидат, мастерай даалга-барине саг соонь дүүргэдэг юм.

Новатор-стахановцын жэшээе халан абатан токарьнууд мүнөө ажалай үндэр бүтээсэ туйлан, тү-рүүшүүлэй ээргэдэ оронхой.

Б. Буянтуев.

Редакцида ерэнэн бэшгүүд

Мартагдашаһан клуб

Ярууны аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо клуб бин юм. Энэ клубые ганса газар тээһэнэ харахада гоё байна. Клуб соо ороходоо хүн баярладаг бэшэ, харин урмаа хухардаг юм.

Клубай байшан яһала ехэ бай-башы, досоонь эмхи гурим байха-гүй. Скамейкнүүдын хаа хамаа-гүй хаягдашаһан, анхандаа гоё һайхан байһан портредүүд тооһо шоройдо дарагдашаһан байдаг. Тус клуб үргэн һаруул дүрбэн та-налгатай. Тэдэнэй нэгэнийн улаан булан гэжэ нэрэтэй юм. Тээд, ажалшад энэ улаан буланда эр-жэ, сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ. Тэндэ куль-турна хэрэгсэлнүүд, газетэ, жур-нал ба элдэб яомууд байхагүй, бин номуудын нэгэ буланды тооһо шоройдо дарагдажа хэбтэдэг. Гадна, энэ улаан буланда хоёр биллиард байһан аад, мүнөө нэ-гэнийнше хүсэд бэшэ болошонхой. Тэрэшлэн, анхандаа шатар, даа-манууд байһан аад, мүнөө дутуу бо-лошонхой. Мүн хоёр патефон жэ-бэршэнхэй хэбтэдэг.

Энэ клуб анхандаа ганса газар-нашые һайхан бэшэ, мүн досоо-гоо һайн түхээрлэгтэй, хүдөөгэй культурна гуламта байһан юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй клу-бай хүдэлмэрилэ анхрал табяагүй дээрэнэ мүнөө клуб нимэ бай-далтай болошоо.

Клубай хүдэлмэринэ хайжаруул-ха гэжэ хэншые оролоногүй. Мүн аймсоведэй гүйсэдкомой дэргэдхи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэ-рийн таһаг энэ хэрэгтэ анхрал табинагүй.

Г. Раднаев.

Зохихо хэмжээ абанагүй

Торин аймагай центртэ аймпорт-ребсоюзай мэдэлэй чайна бин юм. Тус чайнын хүдэлмэрилэгшэд эдэл-хэ эрэгшэдые муугаар хангана. Элээ хоол нэгэ янзаар ба амта шэ-мгүйгөөр бэлдэхэдхэ гадна, чайна соонь эмхи гурим сахигдана-гүй.

Чайнын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдаа ехэ хожомодоо эрэдэг дээрлээ чайна нээгдэхэ сагтаа нээгдэлэггүй юм. Тимэһээ чайнын нээгдэхэ хүлээжэ хүнүүд олоороо сугларна. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд эдэлхэ эрэгшэдые ношбо удаа-наар хангана. Гадна, заримдаа чай-нада хилэмэн, папирос ба бусад зүйлнүүд үгы байдаг.

Эдэ дутагдалнууд тухай эдэл-хээ эрэгшэд гомодол ба дурадхал-нуудай дэбэртэ бэшэнэ юм. Тээд, аймпортребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд дутагдалнууды үсэдхэха талаар зохино хэмжээ абанагүй.

Г. Чесанский.

УРГАСА ХАРУУНАЛГА—ХҮДӨӨ АЖАХЫН КУЛЬТУРАНУДАЙ УРГАСЫЕ ДЭЭШЛҮҮЛХЭ ШУХАЛА УСЛОВИ МҮН

Большевистскэ партиин, Советскэ правительствын ба нүхэр Сталиной анхрал оролдолгын, халуун туула-лхайн ашаар аймагай колхозни-гууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд мүнөө жэлэй хабарай тариалгы аг-ротехническэ эрхим болзор соо, эмхитэй һайнаар дүүргэжэ шадаһан байна. Аймаг дотор ороо-һото культуранууды тариха гүрэн-нэй түсэб байһаа оной июнийн 25-да 101,8 процент дүүргэлээ. 34 мянган гектар талмай дээрэ шенин-сэ, хара тарьян гэхэ мэтэ эдэе хоолой культуранууд нёдонодо жэ-лэй эрхим һайн пар ба намарай пар дээрэ таригдаа.

Хабарай тариалгы амжалтатай-гаар үнгэрлэгдэ аймагай машин-но-тракторна станцинууд ехэхэн үүргэ дүүргэбэ. МТС-үүд шынэ техни-кээр — тракторнуудаар болон тарилгын ба газар элдүүлгын бусад машинануудаар жэл бүри улам һайнаар хангагдана. Энэ хн-даа нёдонодойхо орходоо бүтээ-сэ ехэтэйгээр ажаллаха арга бо-ломжонууды олгоо.

Энэ жэлдэ машинно-тракторна станцинууд колхозуудай полево-й бүхы хүдэлмэринүүдэй 84 процен-тынь хэхэ, тэрэ тооло түсбөөр ха-ралагданын орооһото культуранууд-дай 98 процентынь тариха байгаа. Байһаа оной июнийн 20-до хаба-рай-полево-й хүдэлмэрин түсэбтэ МТС-үүд 112,5 процент, тэрэ тоодо бүхы тарилгын түсэбтэ 104,4 процент дүүргэжэ, зөөлөн ха-

халагада оруулан тоолоходо, ус-ловно трактор бүхэнийн 214,2 гек-тар элдүүлгын байна.

Суулгын машинно-тракторна станцийн коллектив (директорын БМАССР-эй Верховно Советэй де-путат нүхэр Цыренов) тракторна хүдэлмэрин жэлэй түсэбтэ 66,9 процент дүүргэбэ, тэндэ условно трактор бүхэн 223 гектар газар элдүүлгэ, мүн парай түрүүшын ха-халагын түсэб горьтойгоор үлүү-лэгдэбэ. Мүнөө үедэ парые харуу-лаха хүдэлмэри — лүшени болон культуваци хэлдэжэ байна. Зарим тракторна отрядууд абатан уялга-нуудда бодото хэрэг дээрнэ бээ-лүүлжэ, социалистическэ мүрысөө-ндэ ехэ амжалтанууды туйлаа. Ки-ровый нэрэмжэтэ колхоздохи № 7 тракторна бригадын коллектив (бригадирын нүхэр Теселев) тра-кторна хүдэлмэрин жэлэй түсэбтэ 73 процент дүүргэбэ. Тэрэ тоодо ха-барай хүдэлмэрин түсэб 131,3 про-цент, парай түрүүшын халаалгы 130 процент дүүргэбэ, условно тра-ктор бүхэнөөрөө 262,7 гектар газар элдүүлгэбэ. Нүхэр Теселевой хү-тэлбэрилдэг бригада № 12 тра-кторна отрядтай (бригадирын нү-хэр Шайдунов) тусхай договор ба-талаад, социалистическэ мүрысөө-ндэ түрүү һуури эзэлхын түлөө тэм-сэжэ байна. Подлапатинска сель-соведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдхи № 12 трактор-на отряд тракторна хүдэлмэрин жэлэй түсэбтэ, тэрэ тоодо хабарай хүдэлмэрин түсэбтэ 141 процент дүүргэнэ, условно трактор бүхэ-

нөөрөө 236,5 гектар газар элдүүлг-ын байна юм.

Тэрэшлэн Хонхойлой ба Гашейн МТС-эй механизаторнууд абатан уялгануудда муу бэшээр бээлүүлнэ. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхоздо хү-дэлмэрилжэ байгаа Хонхойлой МТС-эй № 3 тракторна бригада (бригадирын нүхэр Попов) тра-кторна хүдэлмэрин жэлэй түсэбтэ 68 процент, пар халаха түсэбтэ 200 процент дүүргэнэ ба условно трактор бүхэнөөрөө 323 гектар га-зар элдүүлгын байна.

Гэбэшье, МТС-үүдэй хүдэлмэрил-дэ үшөө горьтой дутуу дунданууд бин байһаар. Хабарай тарилгын үедэ агротехническэ эблэдэг, техническэ дутагдалнууд дээрнээ тракторнууд-тай наагалаг баримтанууд олонто үзэгдэлэг нэн. Илангаяа Хонхойлой МТС-эй харьтаа колхозуудта тракторнууд муугаар ашаглагдаа.

Гэхэтэй хамта, байгаалийн таа-тай зохид условинуудһаа, эрхим аг-ротехникнээ боложо, культурна ургамалнууд түргэнөөр уржажа байна, аймагай колхозуудай поли-нууд дээрэ тарьянай гараса ехэ тарилгын бүхы культурануудаар үн-дэр ургаса хурьяа бата бэхэ һуу-ри табигдаа. Мүнөө үедэ хүдөө ажыхын культурануудай тарилгын харууналга эмхидхэхэ үе саг боло-бо. Тарьянай үбнэ түүлгэ, ургасые харууналха зуураа, хүдөө ажыхын элэлбэ хоротонһоо тэрэнийе хам-гаалга хадаа ажыхын ехэхэн уд-хашанартай ба гүрэнэй шухала хэм-жээ-ябуулга болоно бшуу.

Ургаса харууналга «Комму-низм» колхоздо (правлениннь ту-рүүлэгшэ нүхэр Ерофеев) илангаяа эмхитэйгээр үнгэрэгдэнэ. Тэндэ орооһото культурануудай буртаг үбнэ түүлгын түсэб 95 процент дүүргэлээ. Мүн «Гигант» колхоздо (правлениннь түрүүлэгшэ нүхэр Родонов) буртаг үбнэ түүлгэ түсэ-бөө 80,2 процент дүүргэбэ, тэндэ ургаса харууналга дээрэ 50 гаран колхозникууд үдэр бүри хүдэлмэ-рилнэ. Гадна, Красно-Заганска сельсоведэй Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо (правлениннь түрүүлэгшэ нүхэр Фролов), Подлапатинска сельсоведэй Маленковой нэрэмжэ-тэ, Занлиной сельсоведэй Калини-най нэрэмжэтэ болон бусад колхоз-уудта орооһото культурануудай буртаг үбнэ түүлгэ муу бэшээр үнгэрэгдэнэ.

Гэбэшье, бүхы аймаг дотор үбнэ түүлгын ба ургасын хойноһоо ха-рууналгын бусад хүдэлмэринүүд хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Орооһото культурануудай буртаг үбнэ түүлгын түсэб минил 57 про-цент дүүргэлдэбэ. Ная гаража байһан тарьяе борнойго 816 гектар талмай дээрэ, хүдөө ажыхын орооһото культуранууд-дые нутагай үтэгжүүлгэнүүд дээр үтэгжүүлгэ оройдоо 248 гектар дээрэ хэгдэбэ. Мүнөө үедэ тарьянай буртаг үбнэ түүлгэ дээр 700 гаран колхозникууд хүдэлмэ-рилбэшье, яровой болон орооһото культурануудай тарилгын ехэнхи талмай дээрэ буртаг үбнэ үшөө түүлгэдүй байна.

Илангаяа Суулгын сельсоведэй «Унэн», «Искра», Андреевэй ба Мо-лотовой нэрэмжэтэ, Сутайн сельсо-ведэй Калининой нэрэмжэтэ кол-хозуудта ургаса харууналха хү-дэлмэри эмхи гуримгүйгөөр ябуу-

лагдана. Дурсагданын ба бусад кол-хозуудай тарилга буртаг үбнэндэ ехээр дарууланхай.

Гэбэшье, сомоной Советүүд, МТС-үүдэй болон колхозуудай хү-тэлбэрилэгшэд ургаса харуунал-гада колхозникууды үргэнөөр элс-сүүлхэ тушаа шийдхэхэ хэмжээ-нүүды абанагүй. Мүн тарьянай буртаг үбнэ түүлгэ дээр ажалла-жа байһан колхозникуудай хүдэл-мэрин түлбэри болон эмхидхэл тушаа анхрал тон багаар хан-дуулагдана.

Колхозуудта хүдөө ажыхын куль-турануудай ургасые хангалтагүй-гөөр харууналга юугээр тайлбарла-гдана гэхэдэ, зарим колхозууд-дай хүтэлбэрилэгшэд, үчастогоуд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан агроно-мическа персонал хабарай орооһо-то болон бусад культурануудай ургаса харууналха тушаа агротех-ническэ хэмжээ-ябуулануудай бү-хы комплексые бээлүүлхэ хэрэгы тоолоогүй заншалтай.

Мүнөө хүдөө ажыхын хүдэлмэри-нүүдэй эгзэн халуун үе болобо. Хү-дэлмэрин шийдхэхы үчастогоуд дээрэ техническэ зүбөөр ашаглаха, колхозникуудые шадамараар хубаа-рилан тариха тушаа ажалшадай депутатнуудай нутагай Советүүдтэ, хүдөө ажыхын органуудта, МТС-үүдэй директорнуудтэ ехэ эрилтэ табигдана. Ургаса харууналха хэм-жээ-ябуулануудһаа гадна, аймагай колхозуудта тэжээл бэлдэхэлэй хүдэлмэринүүд эхилбэ.

Гэхэ зуура, нэн түрүүндэ, тари-лгын бүхы талмай дээрэ буртаг үбнэ түүлгэ ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэгдэхэ ёһотой. Энэндэ хүдэл-мэрин наһанай бүхы колхозни-гууд, пионерүүд болон хурагша-дые үргэнөөр элсүүлхэ хэрэгтэй.

Тарьянай газар дээрнээ буртаг үбнэ түүлгэ, һая гаража байһан тар-ьяе борнойго, ургасынь дэзнээ үлүүлхэ тухай агротехническэ заа-баринууд олонхи колхозуудта дүүр-гэгдэнэгүй. Зарим колхозуудай хү-тэлбэрилэгшэд, хүдөө ажыхын мэр-гэжэлтэд һая гаража байһан тарьяе борнойго гэшэ ургасынь муу-а-хажа болохо юм гэжэ буруугаар боломжолоо.

Хара-Шибэрэй сельсоведэй томол-хоһоһон «Победа» колхоздо 100 гектарай яровой шенинсье борной-лолоо. Тэрэнэй ачаар газарай хурлын дээрхи халаһан, буртаг үбнэ үгы хэгдэнэ байна. Тингэжэ тарьянай түргэнөөр ургаха услови-нууд байгуулагдаа. Гэбэшье, олоп-хын колхозуудта дурсагданын агро-техническэ хүдэлмэринүүд хангал-тагүйгөөр дүүргэлдэнэ.

Гадна, мүнөө жэлдэ орооһото культуранууды болон тэжээлэй корнеллодуудай ургасые харуу-налха, рьял хооронд элдүүлгын үнгэрэхэ тушаа тусхай анхрал хандуулагдана. Сутайн сельсоведэй «Комсомоль», «Унэн», Сталиной ба Молотовой

Мухаршэбэрэй, Кабанский, Хэжэнгын аймагуудай түрүү колхозууд үбнэ хуряалгыг үргэнээр ябуулжа эхилбэ

Түгээс бэлэдхэлтэйгээр угтанабди

Большевистскэ парти, советскэ авительство болон нүхэр Сталин най республикын колхозно таашадта тон ехэ туһаламжа үүлдэг байна. Энэ ехэ анхарал олдолголон харху болгон, бинэр малажал үсхэбэрлгыг урнай буруушаагдаһан методдээр хилхэ ябадалда эсэс табижа, мал-а типовой дулаан байрануудыг рима ба тэжээлэй бата база бай-уулжа, культурнаар хүгжөөлгэдэ шимтэйгээр шэлжэн орохо ёһо-абди.

Нитын адуу малые тэжээлээр нига хэргыг тон шуһалада тоож, манай колхозой правлени ба партиань организаци колхознигууд эдэхитэй хабаадалгатайгаар жээл бэлэдхэлтэй түсбэй амжал-тайгаар дүүргэж хэдэн хэмжээ-буулануудыг хараалһан байна. Жээл бэлэдхэлтэй хүдэлмэрийн түсбүүд зохиогдоһон ба сабша-ангай участогууд бригадануудта багдангад үгтэһэн, хоёрдохёо саб-ангай участогууд таһалагдаһан, үбнэ хуряалгын бүхы машинануудыг дүүрэн хүсөөрн ашаглаха хэм-жөөндү абтан байна.

Колхоздо хүдэлмэрилхэ хүсэней утамаг дээрээ үбнэ хуряалгада жал хэжэ шадаха бүхы колхоз-нигууд тэр тоодо үхйбүүд ба хүг-жөөд хабаадалсаха байна. Мүнөө

жэлдэ хамта дээрээ 15 үбгэд хүгшэд, 40 үхйбүүд ажаллаха юм. Гадна, тэ-жээл бэлэдхэлтэй хүдэлмэридэ кол-хозой түрүүлэгшэ ба счетоводһоо бэшэ, хүтэлбэрилхы хамаг хүдэл-мэрилэгшэд хабаадалсаха байна. Үбнэ хуряалгын үелэ хүдэлмэрилхэ 15 бригаданууд эмхидхэгдэж, тэ-дээндэ сабшалангай участогууд, үбнэ хуряалгын машина зэмсэгүүд болон мори унаа даалгадан үг-тэһэн.

Хүдэлмэрилхэд дутамаг байха-да үбнэ хуряалгын машинануудыг, морин сеносилканууд ба морин тармуурнуудыг зүбөөр ба бүтээсэ эхэтэйгээр ашаглаха гэшш тон ехэ удхашанартай байна. Тинмээс кол-хозой правлени болбол үбнэ ху-ряалгын машинануудыг заһабарил-гын шанарта онсо анхаралаа хан-дуулан байха юм. Мүнөө 18 сеносилканууд, 20 морин тармуур-нууд заһагдажа дүүргэгдээд, бригадануудта ба машинистнуудта үгтөө. Гадна, 30 модон аса, 205 гар тармуур хэгдэһэн ба сеносил-кануудай запасной частнууд, мүн алха дүшэнүүд, хомууд тоногууд бэлэдхэгдэһэн ба заһагдаһан байха юм. Бригадануудта хүдэлмэрийн мори унаа хубаарилан үгтэһэн.

Колхозой правлени ба партиань организаци сеносилкын маши-нистуудыг шэлэн олохо ба бэлэд-хэхэ ябадалда ехэ анхарал хан-

дуулна. Комсомолцууд ба за-луушуулай дундаһаа 15 маши-нистууд шэлэн ологдонхой. Тэдэ-нэй олонхын сеносилка дээрэ хүдэлмэрилхэ дүршэлтэй юм. Үбнэ сабшалангын эхилхээс урид машинистнуудтай сеносилканууд-дыг зүбөөр ашаглаха тухай нэгэ үдэрэй инструктаж үнгэргэгдэхэ байна.

Манай колхоз набаһата тэжээл бэлэдхэхэ үнийнэй эхилэнхэй. Энэ хүдэлмэридэ ябаха тусхай бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Үргэлждөө үбнэ сабшалангын эхилтэр набаһа-та тэжээл бэлэдхэлгын түсб сүм дүүргэгдэхэ байна. Үбнэ хуряал-гынгаа хүдэлмэрийн июлийн 5-да эхилхээр хараалнабди.

Үбнэ хуряалга дээрэ ажалалһан нормонуудыг үлүүлэн дүүргэхын ба үбнээс хайн шанартайгаар хуряажа абахын түлөө, нитын адуу малые бүдүүн, шэмэтэ тэжээ-лээр хүсэд хангахын түлөө, тингэ-жэ малажал хүгжөөхэ түсбэй ам-жалтагайгаар дүүргэхэ бүхы усло-вий байгуулхын түлөө бригаданууд болон колхознигуудай дунда со-циалистическэ мурсыг үргэнээр дэлгэрүүлхэ байнабди.

С. Санжитов, Закаменай аймагй «Коминтерн» колхозой правленин түрүүлэгшэ.

Түүбэрилэн сабшана

КАБАНСКИЙ (Телефоноор абтаба).

Эндэхи колхозуудай сабшалан дээр мүнөө жэл ногоон элбэг ехээр ургаба. Тинмээс колхозууд үбнэ сабшалгыг нёдондойхиноо хураг-гүй урид эхилхэ арга боломжотой болоһон байна. Ждановай, Ленинэй, XVII партсездын нэрэмжэтэ колхозууд түүбэрилэн үбнэ сабшалгыг аймаг дотороо эгээн түрүүн эхил-лээ. XVII партсездын нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ 5 морин сеносилка хүдэлмэрилнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 100 шахуу колхознигууд үбнэ хуряалгын хүдэлмэрилэ гараа. Мүн «Коммунизм» колхозой 17 гар хажууршад үбнэ сабшажа эхилээ.

Кабанский аймагй колхозуудай сабшалан дээрэ үбнэ сабшалангын 3 агрегат мүнөө жэлдэ эгээн түрүүшнхээ хүдэлмэрилхэнэ.

Ш. Михайлов.

Самоходно сеносилканууд колхозуудта гараба

Хэжэнгын аймагй машинно-тракторна станцинууд үбнэ хуряал-гын машина зэмсэгүүдыг хүдэлмэ-рид бэлэдхэхэ дүүргэбэ. Мүн айма-гай олонхи колхозууд үбнэ ху-ряалгада бэлэдхэлтэй дүүргэбэ. Урда жэлүүлэлхилд орхолоо мүнөө жэлдэ хураггүй ехэ талмай маши-нануудаар хурагдаха юм. Айма-гай машинно-тракторна станцинууд 7 самоходно сеносилка, 30 шахуу тракторна агрегат колхозуудта элгээбэ. Колхозууд эдэ машина-нуудай хүдэлмэрилхэ сабшалангай үргэн ехэ талмайнуудыг бэлэдхэй.

Гал голхойн захар дооро газар сабшалангай колхозууд түүбэ-рилэн сабшажа эхилээ. «Комму-низм», «Манай ажал», Маленко-вий нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд 15—20 гар хажууршадыг даб дээр хүдэлмэридэ табияд байна.

И. Костин.

Силос даралга дээрэ

БИЧУРА (Телефоноор абтаба).

Аймагй колхозууд силос дарал-гын хүдэлмэрийн улам үргэдхэжэ байна. Сталиной, Ждановай нэрэм-жэтэ колхозуудта силос даралгын тула ехэ талмай дээрэ тусгаар таригданһан ногоонууд эдээшэ. Эдэ ногоонууд сабшагдажа, силос да-раха газарнуудта шэрэгдээд, силос-созекэнүүдээр хэрэгдэжэ, нүхэ-нүүд ба траншейнуудта дарагдана. Сталиной нэрэмжэтэ колхоз түрүүшн 15 тонно силос дараа. Тин-хэдэ Ждановай нэрэмжэтэ колхоз-ой гэгшүүд 100 тонно силос да-раһан байха юм.

Мүн Маленковой, Кировэй нэр-эмжэтэ ба бусад колхозууд силос даража байна. Энэ хүдэлмэрилхэ колхозуудта Окнио-Ключевский ба Бичурин МТС-үүдэй механизаторнууд ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

М. Шагдуржапов.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрийг эрид хайжаруулха

Зэдын аймагта культурно-гэгээр-элэй хүдэлмэри угаа һулаар ябуулагдана, лекци болон элид-хэлнүүд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ. Аймагсодэй гүйсэдкомой культур-но-гэгээрэлэй хүдэлмэрийн таһаг (даагшан нүхэр Елисеев) квартал соо хараалһан түсбөө дүүргэнгүй, клубууд, библиотекэнууд болон улаан сулангуудай хүдэлмэрийн хинан шалганагүй. Жээлхэлдэ, хабарай тарилгын үелэ колхозуудай бүхы полевой стануудыг шэмэглэхэ, тэндэ показателнуудай доскануудыг бин болгохо, колхознигуудай дунда политинформаци үдэр бүри үнгэргэхэ, агитбригада эмхидхэхэ, лекторскэ нэгдэл бүхэн 15—15 лекцинуудыг уншаха, культурн байшангай дэргэдэ лектори эмхид-хэхэ гэхэ мэтын хэмжээ-ябуулга-нууд хараалагдаһан байгаа. Тэд тэдэнэй нэгэнинишэ ёһоор дүүрг-эгдээгүй. Юуб гэхэдэ, дурсагдаһан түсб аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта, даалгаварта хүнүүдтэ хүргэгдөөгүй байшоо.

Тэрэшлэн аймагай культурн байшан хангалтагүйгээр хүдэлмэ-рилнэ. Тус байшангай директор нүхэр Шишмарёв, урнайханайн хүтэлбэрлэгшэ нүхэр Шаронов гэгшэд культурно-гэгээрэлэй таһаг-һаа ээлжэтэ «забави» хүлээгэд лэ минн хуудаг, ажалдаа үүсхэл гаргадаггүй заншалтай. 1952 оной турша дотор ажалшадта концерт минн хоёр дахин харуулагдаа. Культурн байшангай хүдэлмэридэ хабаадалсаха дуртай хүнүүдэй олонхыг наань, тэдэнийг хоншоо эмхидхэнгүй. Культурн байшангай дэргэдэхи совет юушыг хэнгүй. Драматическа (хүтэлбэрлэгшын нүхэр Наумова), хоровой (хүтэлб-эрлэгшын нүхэр Хадитова), тан-цевальна (нүхэр Шаронов) кру-жугууд ёһын тэдэдэ тогтоогдонхой. Хабарай тарилгын үелэ 4 хүнөө бүридэлэн агитбригада эмхидхэ-лэһэн юм. Тедэ агитбригадынхид оройдоо 2 колхоздо ошожо, концерт харуулаад бусаһан байгаа. Нүхэд Шишмарёв, Шаронов гэгшэд ажалшадэй эрилтэнүүдыг шэнжэ-лэн үзэлдэггүй, концертнэ репер-туар зохиолгодо албан хойрогдоо хандадаг, клубай хүдэлмэри тухай инструктивна заабаринуудыг өөл-дөө уншадаггүй, урнайханай са-модельностини концертнэ мате-риалуудыг суглуулан хэрэгдэдэг-гүй байна.

Тэрэшлэн духовой оркестр па-дабаритай хүтэлбэрлэгшгүй дээрэ-нээ культурн байшангай склад соо тоошо шоройдо дарагдажа хэ-бтээ, ланиноо бишье наа, мүн лэ огто хэрэгдэгдэнгүй.

Культурн байшанда нилээд ехэ заабари хэрэгтэй юм, энээндэ 10 мянган түхэриг домологдонхой. Тэд ямаршыг хүдэлмэри абуула-данагүй. «Райфо мүнэг үгэнгүй, колхозууд дархашуудыг элгээн-гүй»,—гэжэ шалтаад лэ директор нүхэр Шишмарёв наана амаран ябадаг заншалтай.

Тэрэшлэн аймагай библиотекэ (даагшан нүхэр А. С. Игнатович)

нитэ-политическэ, хүдөө ажахын болон техническэ номуудыг пропа-гандировалха, уншагдай эрилтэ-нүүдыг хангаха, хүдөөгэй болон колхозно библиотекэнуудтэ туһа-ламжа үзүүлхэ талаар ёһотой хү-дэлмэри хэнгүй. Тус библиотекэ уншагдада ном үгэлгөөр түсбөө кварталһаа квартал бүридэ дүүргэ-нгүй. 1952 он соо июнь нара хүрээ уншагдай конференци 3 да-хин үнгэргэхэ ёһотой байһан аад, нэгшье дахин үнгэргэгдөөгүй, но-мой выставкэнүүд 8 дахин эмхид-хэгдэхэ аад, минд 4 дахин эмхид-хэгдээ. Түсбөөр хараалагдаһан лекци болон элидхэлнүүд огто хэгдэггүй, ном тараагдаһаа, уран гоёор уншагдай семинар, библиотекын соведэй суглаан бүришье үнгэргэгдөөгүй. Гадна, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд нүхэд А. С. Иг-натович, Б. Х. Ламажанова гэгшэд үүсхэл оролдолзоггүйгээр, һула муугаар ажалладаг, мэргэжэлээ саашадан дээшлүүлхэ тушаа юушыг хэдэггүй байха юм. Юрэн-хыдөө энэ библиотекэ хажуудайг хургуулинхидайнгаа дунда ном уншалга эмхидхэгээр, 2—1 фото-монтаж бэлэдхэлгээр нарынгаа бү-хы ажалыг хизаарлана.

Аймагай библиотекынхид үнгэ-рэгш үбэлэй туршада түлишөөр холо таһалаһан байбашье, мүнөө жэлдэ нэгшье кубометр түлээ бэ-лэдхэдүй байна.

Аймсоведэй гүйсэдком (түрүүлэг-шын нүхэр Багадаев) аймаг дотор культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаа-нуудай хүдэлмэрийн саашадан хайжаруулха тухай асуудалыг за-седани дээрээ нэгшье дахин зүб-шэн хэлсэггүй. Нүхэр Багадаев культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ юрэнхыдөө тон халирхайгаар хан-дана. Аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрийн таһаг хү-дэлмэрилэгшэдөөр ехэ дутамаг байна, теэд, нүхэр Багадаев энээн-дэ анхаралаа хандуулангүй.

Дурсагдаһан дутагдалнууд дээр-нээ шалтагаалан, хүдөөгшье культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаа-нууд — клубууд, библиотекэнууд, муугаар хүдэлмэрилнэ. Жээлхэлдэ, «Улаан Ушөөтэ» колхозой (пар-тиань эхин организацины секретарь нүхэр Галданова) клубта 1952 оной турша дотор оройдоо нэгэ дахин концерт харуулагдаа, тематическа вечер, уншагдай конференци үн-гэргэгдөөгүй, клубай совет оройдоо нэгэ дахин болоо, мүн хүдэлмэрийн түсбшье табидагдаггүй байна. Тэрэшлэн үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэл-мэри эндэ үшөө эхилээдүй.

Гэбшье, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрийн таһаг тус клубай ажал-ябуулгыг хайжаруулхын тула ямаршыг хэмжээ абаагүй.

Тэрэшлэн бусадшыг колхозуудай клубууд нимрхүү байдалтай.

Дурсагдаһаа дугуунуудыг дары усадажа, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрийн аймаг дотор эрид хай-жаруулха шуухала.

Р. Цыбиков.

ОРОДОЙ ЭЛИТЭ ЕХЭ ФЛОТОВОДЕЦ

(П. С. Нахимовай түрөөр 150 жэлэй ойдо)

Элитэ ехэ флотоводец-новатор, ородой национальна уһан-сэрэгэй ис-кусствода үндэһэ һуури табиша-най нэгэн Павел Степанович Нахи-мовай түрэлэн үдэрөө хойшо 150 жэл гүйсэһэнэй ойе манай орон хүнөөдэр тэмдэглэхэ байна.

Прогрессивнэ флотоводец — дмиралнууд Ушаков, Сенявин, Лазарев, Корнилов, Бутаков ба Макаров шэнги адмирал Нахимов өрөөнөө оройтой дүлэтэ патриот байһан юм. Тэрэ хадаа арадтаа үнж сэхээр алба хэдэг, Эхэ орон-доо халуунаар дурладаг, ородой солдат ба матросой дайшалхы эр-тим шанарыг тон хайнаар мэдлэг байгаа. Ород нашин элитэ ехэ тү-вөөлгш адмирал П. С. Нахимов-ай нэрэ советскэ хүнүүдтэ тон үнэтэй ба дүтэ байна.

П. С. Нахимов Волочек гэжэ тохсондо (мүнөө Смоленск) 1802 оной июлийн 5-да түрэлэн юм. Тэрэний арбатый хубуун байхада 1812 оной Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн илалта түгэлдээр дүүрэлэн байгаа. Манай орондо довтолон ороһон наполеонискэ сэрэгүүдтэ сэрэгүү дайн Эхэ ороноо эрлэхэ-ээр хамгаалһан ород аралдай мэдэ-лшье дээрэ үргэлэн байна. Оро-дой эсбэгэй алдарта илалтанууд адуу үгэлдэһэ һайн нүлөө үзүүлһэн байха юм. Залуунууд эрлэм бэ-шэтэ һураһыг, сэрэгэй алба хэ-лэе хүсэдэг болоо. Мүн Нахимов сэрэгэй алба хэхээр шинлэһэн байгаа. Тэрэ хадаа 1915 ондо Уһан-сэрэгэй кадетскэ корпуссто ороһон ба гурбан жэл болоод тэрэнэ эр-хымээр дүүргэжэ, мичманай нэрэ-эзгэ абаа һэн.

Уһан-сэрэгэй корпуссто хуража байхада Нахимов хожомын де-кабристууд болоһон ахадүүнэр

Михаил ба Николай Бестужевууд-тай хани харилсаатай болоһон бай-на. Россидеи крепостной дарлал-гада эсэргүүсэн элитээр болоһон прогрессивнэ залуу офицерүүдтэй танилсалга Нахимовай үзэл бодол-до хайнаар нүлөөлөө.

Ородой суута флотоводец, уһан-сэрэгэй хэрэгтэй флотот новатор М. П. Лазаревтай хамта ябажа П. С. Нахимов уһан-сэрэгэй дүр-шэл шадабари олоһон байха юм.

Лазаревтай командалдаг «Крей-сер» фрегат дээрэ вахтеина офи-церэй тушаал даагдаа. П. С. На-химов түбине тойрон ябаха тама-урагдаа 1822 ондо мордохон бай-гаа.

Мэдэл дороо ябагшадые хүмүү-жүүлхэ ба хураха системые Нахи-мов түрүү флотоводец Лазаревһаа

халан абаһан, тэрэн шэнги про-стой хүнүүдэй — ородой матросууд-ай оюун бэлгэ ба шадабарида гүнзгүүгээр этигдэг болоһон бай-на. «Крейсер» гэжэ фрегат дээрэ гурбан жэлдэ тамаралга хадаа На-химовай мэдэрлэе үргэдхэһэн, теоретическэ эрлэм ба дүй дүршэ-лэнь бэхжүүлһэн байгаа. Аянда ябахадаа эрхимээр алба хэнэһэй ба океанографиян талаар ехэ хү-дэлмэри хэнэһэй түлөө залуу моряк Нахимовта Лазаревтай зуур-шалгаар лейтенант гэнэн нэрээр-гэ хэмһэнь урид олгогдон бай-ха юм.

Энэ тамаралга хэжэ дүүргээд байхадаа Лазарев «Азов» гэжэ линейнэ кораблин командалаг-шаар томилгодоо, мүн Нахимов тэрэ корабльда ябахаар элгээгдэ-һэн байгаа. Түрөгүүдта эсэргүү Наваринскэ ехэ тулалдаанда 1827 ондо Нахимов энэ корабль дээрэ ябажа хабаадаа. «Азовой» бүхы личнэ состав шадабаритайгаар, эрлэхэг зоригтойгоор, эбтэй эмхи-тэйгээр тулалдаһан байха юм. Лейтенант Нахимов, мичман Кор-нилов ба гардемарин Истомин он-со шалгарһан байгаа. Эрлэхэг зо-риг гаргаһанай ба даалгавартай хэрэгтэ эрхим хайнаар мэдэхэ бай-һанайнгаа түлөө Нахимов орле-ноор шагнагдаһан ба капитан-лей-тенант болгогдон юм.

1828 онһоо 1845 он хүрэтэр Газа-рай дундаа, Балтийн ба Хара да-лайнуудта таһалгаряагүй тамарха зуураа Нахимов дүй дүршэлөө улам баяжуулан ба нарижуулан, «На-варин» гэжэ корветыг, «Паллада» гэжэ фрегадыг, «Силистрия» гэжэ линейнэ кораблине удаа дараалуу-дан командалһан байгаа.

Крымскэ дайнай үедэ Нахимовай полководческэ оюун бэлгэ бүри үргэнээр хүгжэн гараа.

Турци хадаа Англи ба Фран-цин элбэхитэй эмхидхэлээр 1853 оной октябрыда Россида дай со-носхоод, Кавказда ба Хара далай дээрэ байлдаа эхилһэн байна. Энэ үедэ Нахимовай эскадра анато-лийска эрье шадар ябажа, дайса-най далайн шуухала замыг боожо, турецкэ флотой ябуулгыг һуладхан, Кавказдахи ородой армида эсэрг-үүгээр сэрэгүүдыг олоор асарха яадалынь һаатуулааг байгаа.

Константинопольһоо Хара далай руу дайсанай флотой гараһан ту-хай мэдэ абаад, Нахимов тэрэ-нин бэдэрлэг эмхидхэһэн байна. Тинн Синопско бухтада турецкэ эскадрыг Нахимов хүрэлһэн ба тои ойронь ошожо довтолһон бай-ха юм.

Тулалдаанай эсэстэ ородой эс-кадра хадаа турецкэ 15 корабль-нуудыг ундаа шэнгээһэн ба ша-таһан байна. Английска «Фидер Слэд» гэгшын командалһан «Гайр» гэжэ оройдоол гансахан пароход байлдаанай үелэ нэрээ гутаан зу-гадаһан тулаада бүтэн үлэһэн байгаа. Орсудууд хадаа турецкэ суднонуудай личнэ составай гурба-найн хоёр хубине усадаһан ба плендэ абаһан байха юм. Тэрэ то-до турецкэ эскадрыг командалаг-ца, хоёр кораблин командирнууд шилдэ абтан байгаа.

Синопско байлдаан хадаа адми-рал П. С. Нахимовай элбэхитэй, довтолхы тактикийн жэшээ болоһон, турецкэ ба английска уһан-сэрэгэй искусствода орходоо ородой уһан-сэрэгэй искусствын тон булуо-хайн байһыг харуулан байна. Энэ үедэ США Россида эсэргүү дай-ла сэхэ хабаадаггүй болоһон, Англи ба Францида туһалдаг бай-шоо.

Англин ба Францин нэгэдэмэл флот 62 мянган хүнтэй арми

Евпаторин райондо 1854 оной сентябрыда буулгаһан байн. Аль-ма мурэн дээрэ болоһон байлдаан-да ородой сэрэгшүүд баатарли-гаар тулалдажа, дайсада ехэ гэгэлтэ хорлоото ушаруулаа.

Интервентүүд булуо олон сэрэгтэй байһан тулаада Севастополь руу дабшаад, тэрэнийг хүрэлһэн ба городыг сэхэ довто-лон абаха ханашалгатай байһан юм. Тинн Хара далайн флотой гол базда аюул тохолоод байгаа. Крымдахи ородой армийн тулюур туяган главнокомандагша князь Меншиков Севастопольне хам-гаалга болохо байһанда этигэлгүй, тэрэнийг хуурай газарай тала-наань бэхжүүлхэ хүдэлмэри хээ-гүй. Англо-французска сэрэгүүдхэ городыг хамгаалха бэрхэтэй зорилгыг В. А. Корнилов ба П. С. Нахимов бэлдүүлһэн байна. Тэрээр бухтын аман дээрэ корабльнуудыг шэнгээхэ гэжэ шиндэһэн ба тэрэ-нээ бөлүүлһэн байгаа. Тэдэнийг буунууд ба экипаж городыг хам-гаалгада хэрэгдэдэ. Тинн Сева-стопольне баатарлигаар II нарын турша соо хамгаалга эхилээ һэн.

Вице-адмирал В. А. Корниловай наһа бараһанай хойно П. С. На-химов хамгаалгыг зоригжуулаһа ба эмхидхэгшэ болоһон байгаа.

Хара далайн флотой гол базыг үзгэлдөөгүй эрлэхээр ба баатар-лигаар хамгаалагшад англо-амери-канска интервентүүдтэй түсбүү-дыг буруутуулжа шалаһан байн.

1855 оной июлийн 10-да (июнин 29-д) адмирал Нахимов хүндөөр шархатажа, хоёр хоноод наһа ба-раа. Нахимовай наһа баралга Сева-стопольнин бүлэг хамгаалгашад та хүндэ сохилто болоһон байгаа. Гэбшье, тэдэний зориг хухараагүй, харин улам хатуужаһан байна.

Севастопольне хамгаалга бүхы дайнай ябасада тон ехэ үүргэ дүүр-гээ. Тэрэний хамгаалагшад адми-

рал Нахимовай хүтэлбэрээр дайса-най гол хусыг тогтоон эдэхитэй-гээр тулалдажа, тэдэнийг гэгэлтэ хорлолтодо оруулаа, тингэжэ интер-вентүүдэй довтолгын түсбүүдыг таһалдуулан байна. Балтийн ба Сагаан далайнуудта, Номгон океа-най эрье шадар ябуулга хэһэн англо-американска сэрэгүүд ямар-шыг амжалта туйлажа шалаагүй.

Ородой уһан-сэрэгэй националь-на искусствын томоонуд түлөө-лэгшэдэй нэгэн адмирал П. С. Нахимов тухай дурсаалыг манай арад тон үндэрөөр сэгнэнэ. Совет-скэ правительстводо хадаа адмирал Нахимовай хүндэтэ орден ба ме-даль байгуулаа. Эсэгэ ороноо хам-гаалгын Агууехэ дайнда шалгарһан офицерүүд ба матросууд, тэрэш-лэн корабльнууд ба подразделени-нүүд Нахимовай орден ба медаль-нуудаар шагнагдаһан байна. Уһан-сэрэгтэй һуралсаай заведениинүүд П. С. Нахимовай түрөөр 150 жэл гүйс-эһэнтэй дашарамдуулан Смолен-скэ областин Волочек тохсонни-ба Волочковскэ сельсоветыде Нахи-мовска гэжэ нэрлэхээр Советскэ правительстводо шиндэхэ. П. С. На-химовай ажалууһан гэр байра нэргээн болхоогдохо байна. Энэ гэр соо Нахимовай нэрэмжэтэ дун-да хургуули нэгдэхэ юм.

Мүнөө манай Уһан-Сэрэгтэй Флот Советскэ гүрэнэй далайн хил-энүүдыг хёрхоор хамгаалжа бай-на. Большевикскэ партияр хү-мүүжүүлэгдэһэн, дайшалхы эрхим шадабари шуудалһан Советскэ сэр-эгтэй морягууд нүхэр Сталиной ударидалгаар коммунизм тээшэ лабшажа ябаһан социалистическэ Эсэгэ оройнгоо ямаршыг даалга-бари дүүргэхээр бэлэн байна.

Адмирал Г. ЛЕВЧЕНКО.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй онсо яаралтай сесси дээрэ

БЕРЛИН, июлийн 2. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй онсо яаралтай сессин үдэшин заседани үсгэлдэр 21 чата доктор Фридрихын (Германи) түрүүлэлгэ доро болобо.

Эб найрамдал хамгаалха Англическа комитетэй түрүүлэлгшэ Гордон Шаффер «Немецк ба японско асуудалнууды эбэй ёһоор шийдхэлгэ» гэһэн зүблэхэ зүйлэй нэгдэхэ пункт тушаа эхилэлгын үгэ хэлбэ. Тэрэнэй үүлээр г-жа Херет-Менге (Баруун Германи) үгэ хэлбэ. Тэрэ хадаа өөрынгөө үгыг германска проблемэдэ зориулан байна. Улаа тэнь аббат Булье (Франци) үгэ хэлбэ.

Заседанин түгсхэлдэ, г-жа Грете Форхаммер (Дани) ба немецк уранзохёолшо Стефан Хермлин үгэ хэлбэ.

Удаахи заседани мүнөө үглөөгүр болохо.

БЕРЛИН, июлийн 2. (ТАСС). Үсгэлдэр доктор Фридрихын (Германи) түрүүлэлгэ доро болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй онсо яаралтай сессин үдэшин заседани дээрэ «Немецк ба японско асуудалнууды эбэй ёһоор шийдхэлгэ» гэһэн зүблэхэ зүйлэй 1-дхи пункт тушаа эб найрамдал хамгаалха Англическа комитетэй гүйсэдкомой түрүүлэлгшэ Гордон Шаффер эхилэлгын үгэ хэлбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй онсо яаралтай сесси германска ба японско проблемнууды зүбшэн хэлсэжэ өөрынгөө хүдэлмэри эхилбэ гэжэ тэмдэглэдэ, Шаффер ингэжэ хэлбэ:

«Хэрбэ биднэр немецк газар-хаа гадаадын сэрэгүүды гаргаха ба өөрынгөө бээ дааха байдал, эб найрамдал хамгаалха арга боломжые немецк арада үгэжэ шадаха байгаа наа, биднэр Европо дээрэ суглархан дайны үүлэе тараан бутаруулжа шадахабди. Германи тухай асуудал зүбшэн хэлсэнгүйгөөр, Япон тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ шадахагүй байнабди, харин хоёр проблемын, хоорондоо нигта холбоотой байһан ушарһаа биднэр Азида, мүн Европодо эб найрамдал туйлаха ёһотойбди.

Американска правительство ба тэрэнэй союзнигуд нацистска армие ба агаарай-сэргэй хүсүнүүды нэгтгэн бодхоохо түсэбүүды энэ жэлдэ яаралтай түргэнөөр бэлдүүлжэ байна гэжэ Шаффер тэмдэглэбэ. Энэ армие, байгуулга хадаа гражданска дай гү, али дэлхэйн нандаггалтын дай үүдхэхэ гэһэн ухадтай байна. Тинхэдэ биднэр энэ гэмтэ муухай политика тушаа арадуудай улам бүри ургажа байгаа дургагүлгэ эб найрамдалай хэрэгтэ тунхатай еднэ түгэлдэр хүсэн болгохо ёһотой байнабди.

Мүнөөнэй сесси хадаа еднэ Германитай эбэй догворые ба-

талха тушаа өөрынгөө нанал хэлэхэ, немецк асуудалаар 4 гүрэнэй конференци зарлаха эрилтэе ямар аргаар шангадхаха тухай асуудал хаража үзэхэ байха гэһэн этгиле Шаффер түгсхэлдөө мэдүүлэбэ.

Тэрэнэй удаа тээ үгэ хэлэһэн баруун германска элитэ ехэ патриотка г-жа Херет-Менге Баруун Германие ремилитаризацилгын политика ба агрессивн германска империализмы нэргээн байгуулха политика тухай сесси дээрэ хэлбэ. Тус политике американска дайшад ба тэдэнэй бониско тунмаршад үүдхэнэ.

Үнэн бололто бүхы немецүүд германска асуудал тушаа Советскэ правительствон дурдхалнуудай удахшанарые найнаар ойлгоно, тэдэ дурдхалнууд немецк арадай национальна интересүүдтэ, мүн тэрэнэй хүршэ нуудаг арадуудай национальна интересүүдтэ тааралдана гэжэ Херет-Менге тэмдэглэбэ.

Тэрэнэй удаа тээ эб найрамдалай французска национальна Соведэй түлөөлэгшэ аббат Бульедэ үгэ үтөө.

Французска делегадай хэлэһэн үгын ехэнхи хубинь империалистическэ гүрэнүүдэй правительствонуудай дипломатическа ажал-йуулгыг бэлшинсэ элрүүлгэдэ зориулагдаба.

Хэлэһэн үгэ соого, г-жа Форхаммер (Дани) хадаа Германитай зэргэлдэ байдаг оронуд агрессивн германска милитаризмын дахин нэргэгдэхтэй тухай нанана гэжэ хэлбэ.

Заседанин түгсхэлдэ немецк уранзохёолшо Стефан Хермлин үгэ хэлбэ.

Майн 1-дэ Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пик хадаа хэрбэ «юрнхы договор» баталалгы болуулжа болоогүй наа, Германска Демократическа Республикада збсэнтэ обороно байгуулха шухала болохо юм гэжэ мэдүүлэ гэжэ Хермлин хэлбэ.

Германска Демократическа Республикын сознательна гражданын бүхэн өөрынгөө республикын демократическа туйлалтанууды хамгаалха гэжэ мэдэнэ.

Энэгээр заседани дүүрээ. БЕРЛИН, июлийн 2. (ТАСС) -эй тусхай корреспондент. Риккардо Ломбардини (Итали) түрүүлэлгэ доро болоһон мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ австрийска журналист Бруно Фрей түрүүлэн үгэ хэлбэ.

Австрицууд биднэр германска асуудалы эбэй ёһоор шийдхэхэ ехээр хүсэнбди. Германида милитаризмын ба империализмын нэргэгдэжэ байха үелдэ манай ороной бээ дааха байдалда аюул ушаруулагдана гэжэ биднэр өөһдэньгөө бээр үзэһэн байнабди. Баруун Германие милитаризацилгын тү-

лөө мүнөөдэр харюусаха хүнүүд Баруун Австрие тэршэлэн милитаризацилгэ байна.

Тэрэнэй үүлээр бельгийскэ парламентын гешүүн, Бельгийн түлөөлэгшэ Изабелла Блюм үгэ хэлбэ. Тэрэ хадаа европейскэ совет гэдэг эб найрамдалай хэрэгтэ угаа ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ Берлиндэ нэгэ жэлэй урда тээ хэлэһэн байгаа гэжэ суглархан хүнүүдтэ нагуулба.

Эб найрамдалай тала баригшад хүдэлөөнэй зорилгонуудта хамааран, Блюм хадаа европейскэ парламентнуудай гешүүды нэн түрүүн өөр тэсхэ татан оруулха, США-тэй захиралта доро байха наднациональна органууды байгуулха түсэбүүды ратифицироваль ябадалһаа парламентнуудай арасхынь туйлаха шухала гэжэ мэдүүлбэ.

Итальянска верховно кассацион-но сүүдэй гражданска палатын түрүүлэгшэ Северно Бригантие хадаа «европейскэ арми» гэдэгые байгуулгын юридическэ үндэһэ нуури тухай хэлэһэн байна. Энэ армие бүридүүлгэ ООН-эй Уставай удаа зүришэхөө гадна, уласхоорондын эрхын гол заабаринуудта зүришэнэ гэжэ тэрэ хэлбэ.

Удаа тэнь польско уранзохёолшо Леон Круковский үгэ хэлбэ.

Германска асуудалы эбэй ёһоор шийдхэлгэ Советскэ правительствон мэдээжэ ното соо хэлгэһэн дурдхалнууд дотор харагдана гэжэ Круковский хэлбэ. Эдэ дурдхалнууд шэнэ агрессивн дабтагдахагүй ябадалы найдуулна, немецк арадай гол бүхы эрхэнүүды нэгэн доро хангана гэжэ польско арад этгэнхэй байна.

Үгэ хэлэһэн г-жа Элин Аппель (Дани) хадаа германска асуудалаар агуухэ дүрбэн гүрэнэй хоорондо хэлсэнүүды нэргэгдэхэ тухай Советскэ Союзай дурдхалнуудта угаа ехэ анхаралтайгаар хандана гэжэ хэлбэ.

Аппель хадаа нейтральна, эсбэггүй Германие байгуулха гэжэ хэлбэ, мүн германска национальна арми байгуулха ябадалы буруушаага.

Тэрэнэй үүлээр немецк элитэ уранзохёолшо Арнольд Цвейт үгэ хэлбэ. Немецк арад Национальна суглаанда нигтэ германска хунгалтанууды хэхэ, мүн эб найрамдал хангада, харша интересүүдэй түлөө хэлгэхэ шэнэ дайһана тэрэниие абардаг гүрэнэй формо байгуулха ябадалһаа ондоо юмшые ехээр хүснэгү гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Профессор Захареску (Румынска Арадай Республика) Германин ба дэлхэйн бусад оронудай экономическа харилсаануудай проблемэдэ өөрынгөө үгыг зориулба.

Энэгээр сессин үглөөнэй заседани дүүрээ.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлийн 3. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армийн Главна командовани июлийн 3-да нигэжэ мэдээсэбэ:

Мүнөөдэр манай сэрэгүүдэй соединениүүд фронтын зарим участогууд дээрэ нютагай шанартай байлдаанууды хэбэ.

Манай зенитнэ частнууд ба дайсанай самолёдууды агнан буудагшад дайсанай 8 самолёт унагаагаа, тэдэ самолётууд Хамхынай, Вонсанай, Нампхохой хүн зентой районууды, зүүн ба баруун эрье шадарай районууды бомбодолсоһон байна.

Жак Дюклое сүлөөлгэ тушаа

ПАРИЖ, июлийн 2. (ТАСС). Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, «Санте» турмын байшангай үмэнэ суглархан олон зуугаал хүнүүд түрмэһөө Жак Дюклое гарахадань «Дюкло мандаха болтогой!» гэһэн хашхаралдаагаар тэрэниие амаршалба.

Жак Дюклое сүлөөлгэ тухай парижска апелляцияно сүүдэй мурдэлгын палатын шийдхэбэри

ПАРИЖ, июлийн 2. (ТАСС). Мүнөөдэр «Юманите» газетэ Жак Дюклое түрмэһөө сүлөөлгэ тухай парижска апелляцияно сүүдэй мурдэлгын палатын шийдхэбэри толило.

«Майн 28-най манифестацида г-н Дюклогой элэхитэйгээр хабаадалга гү, али хабаадалсаһан ябадал мурдэлгөөр тодорхойлогдоогүй; гэмэ хэһэн газартан барихан хэрэг тодорхойлогдоогүй ябадалы, мүн парламентска ойроо хүртэшгүй эрхынь хайһанай хүлээр лэ парламентын гешүүны сүүдээр мурдэхэ гэжэ французска конституцин зүбшөөрдэг ябадалы хараадаа абажа, мурдэлгын палата хадаа Жак Дюклое арестовалха ордер үгы хэнэ, тэрэндэ эсэргүү тухирдаһан сүүдэй мурдэлгыг үгы хэнэ, тэрэниие сүлөөлхэ гэжэ захирна.

Дюклое түрмэһөө сүлөөлхын урда тээ полицийн хэһэн мэхэ гоһын аашанууд

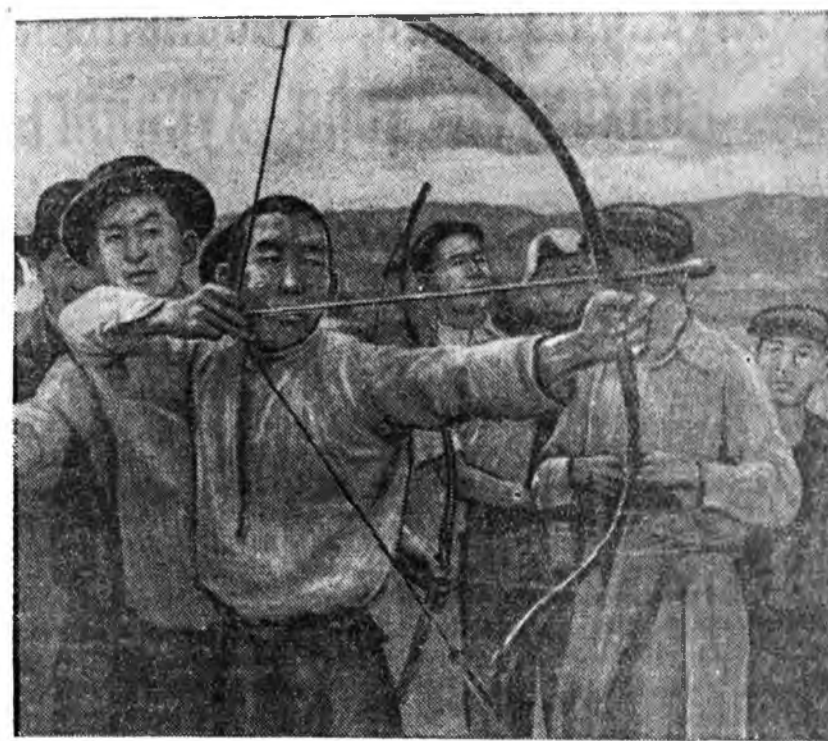
ПАРИЖ, июлийн 2. (ТАСС). «Се Суар» газетын мэдээсэлэй ёһоор, Жак Дюклое «Санте» түрмэһөө тон июуса ондоо газарта хулгайгаар абаашаха гэһэн нэдэлгэ июлийн 30-да хэгдэбэ. Дотоодын хэрэгүүдэй министрстводэ хамаатай автомашина, турмын санитарна автомашина үдэшин 10 час 30 минутта турмын хашаанда ержэ ороо.

Столицын 13-дахы округой хүнүүдэй мэдээсэлдэнь, Жак Дюклое адвокатууд ба тэрэниие эмшэлэгшэ врач Викар гэгшэд «Санте» түрмэдэ дары ерэд, Дюклое июусаар абаашаха тухай шийдхэбэри бэлдүүлхэ ябадалһан турмын засагаархидта ба полицида наад ушаруулаа.

Французска коммунистическэ партия ЦК-гэй секретарие хулгайлан абаашаха хоёрдохы нэдэлгэ үсгэлдэр хэгдэбэ, тинхэдэ полицийнхиды хуульгаһан хэдэн грузовицуудтай хамтааа турмын санитарна автомашина «Санте» турмын хашаанда дахин ерэлэн байгаа. Хүн зочой зүгһөө дахин дохёо абаһан, Дюклое үмөөргшэд Виллар, Норман, Ёенней гэгшэд түрмэдэ ержэ, өөһдэньгөө үмөөргшэ байһан хүнтэй уулзаха эрилтэ табяа. «Дээрһээ абтаһан захиралтаар» шалтагаалан, турмын ноёд тэдэниие түрмэдэ оруулхаа арасба. Энэндэ харюу болгон, адвокат Виллар эрилтэ мэдүүлэбэ. Өөрынгөө үмөөргшэ байһан хүнүүдэй уулзахаар зүбшөөрэлдэһэн сэгта хоёрдэхынь 1940 ондошы тэрэниие хорёогүй байһан юм гэжэ тэмдэглэбэ.

Жак Дюклое үмөөргшэдэй ба врачуудай зүгһөө эрилтэ протестнууды хэһэнэй ба хамаарханай үндһөөр, засагаархид тэрэниие июусаар ондоо тэсхэн абаашаха нэдэлгэһэн дахин арасха баатай болоо.

Турмын дэргэдэ сугларһан хэблэлэй олон тоото түлөөлэгшэдтэ адвокат Норман ингэжэ мэдүүлбэ: «Г-н Дюкло энэ гайхалтай нэдэлгэдэ эсэргүү эгээн эрилтэ шанга протест мэдүүлхэ баатай болоо. Тиймэ проектдэ болгоомжтойгоор хандаха бүхы үндэһэ баримтанууд үнэхөөрөө бии юм. Нэгэ дахин Дюклогой арасхан байгааһы наам, мүнөө үглөөгүр «Санте» түрмэ орхижо ябахынь тэрэниие дахин баалаба. Дюкло тэрэнэлэн арсагаар харюусаха ёһотой байгаа».

Нахал Июлгада һур харбаан үнгэргэгдэба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һур харбагаар республикын чемпион Дюкло Мункуев харбажа байна. М. Минеевэй фото.

ФУТБОЛ

РСФСР-эй кубок абалгын түлөө мурьсөөн

Футболоор РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын хоёрдохы наадалга Улан-Удын ПВЗ-гэй «Локомотив» ба Читын «Забайкалец» гэжэ обществонуудай командануудай хоорондо июлийн 2-то БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээр болоо.

Нааданай түрүүшын хахад эрид шанга тэмсэлээр үргэлжэлбэ, улануудынхид айлшадтаа орхолоо хулабтараар наадаба. Читынхид «Локомотивай» воротада ходо довтолго хэбэ.

25-дахы минутта айлшадай хэһэн довтолго амжалтатайгаар дүүрээ. Читын түлөөлэгшэ Матвеев гоёгшын сохилтоор бүмбэгээ улануудынхидай ворота руу оруулба.

Амаралтын һүүлээр, нааданай хоёрдохы хахадта улануудынхид нэгэн гараараа бүмбэгэ сохилтоор нүгөөдүүлдэ 11 метри алын бүмбэгэ сохилолха баатай болоһон байгаа. Тэрэ бүмбэгэнь локомотивайхидай ворота руу алдагдажа, нааданай тоо 2:0 болоһон байна.

Улан-Удын команда һүүлшын минутануудта эршэ абажа, довтолго хэбэшы, ямаршы амжалта туйлаагүй.

РСФСР-эй кубок абалгын түлөө наадалга «Забайкалец» обществы командын илалтаар—2:0 тоотой гоор дүүрбэ.

Сагай уларил ба таряанай гараса

Июнийн һүүлшын арбан оног соо республикын территория дээрэ бүрхэгшэ, шинг нойтогой уларил байба. Бороо элбэг байбашы, нютаг нютагта адли бэшээр ороо.

Горячинска 17-миллиметр, Кабанска, Бичурада—28, Мухаршэ-бэртэ, Селенгинскэ—28, Баргананда—31, Кяхтада—35, Сосново-Озерскдо—37, Орлигто—38 миллиметр уһатай бороо оробо.

Тон ехэ уһатай аалар Түнхэндэ оробо. Аадарай уһанай хэмжээ 85 миллиметр гэхэ гү, али дүрбэлжэн метр газар дээрэ 85 литр уһан буугаа.

Июнийн 29-дэ Улан-Удэ городей райондо 2 километр энтэй зурууд газар дээрэ ехэ хүсэтэй мундэр буу-

ба. Иимэ ехэ мундэр Улан-Удэ гордо 1927 ондо ороһон юм.

Элбэг ехэ уһатай хура бороо хадаа хүдөө ажахын культурануудтай ургасада туйлаһан байна.

Намарай хара таряан залаата сээсэлгэжэ эхилээ. Тэрэнэй үндэрын 104—105 сантиметр болобо. Шэниисэ фийнаар ургажа, жэлдэрэн шэлбэлээ. Хартаахын эшһаалаатаа. Тэршэлэн эртын таряа ехэ хайнаар гаража байна.

Сабшалан дээгүүр үбнэ ногоо сээсэлгэжэ, үбнэ хураалгын эхилх саг тулаа. Мүнөө жэлдэ баян ургаса хуряаха бата найдабди бии.

И. Котов.

Редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ

Хитадай коммунистическэ партия 31 жэлэй оёе хайндэрлэлгэ

ПЕКИН, июлийн 3. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай коммунистическэ партия байгуулагданаар 31 жэлэй ой бүхы орон дотор митингүүдээр, үйлдэбэрин мурьсөөгөөр, энэ ойдо зориулан тусхай статъянууды хэлэлдэ толилолгоор тэмдэглэгдээ.

Мукдендэ болоһон ехэ митинг дээрэ Зүүн-Хойто Хитадай арадай правительствон түлөөлгшын орлогшо Линь Фын ингэжэ мэдүүлбэ: «Хитадай коммунистическэ парти революционн тэмсэлдэ, мүн эко-

номическа байгуулалтын үедшы олониты эмхидхэн, тэдэниие илалтануудта хүргэнэ. Тэрэ хадаа предпритинууды хүтэлбэрилгын арганууды шудалха, экономическа үргэн эхэ байгуулалты найнаар хүтэлбэрилхын тула марксизм-ленинизмын классигуудай зохиолнууды, Мао Цзе-дунай зохиолнууды шудалха түсэб зохиохо гэжэ Зүүн-Хойто Хитадай коммунистическэ партия бүхы гешүүды урталба.

Шанхай, Нанкин, Ханькоу, Кантон, Пекин, Тяньцзинь ба Хитадай бусад ехэ городуудта болоһон юби-

лейнэ митингдэ хабаадаһан иимэ ураланууды бүгэдэниитээр зүбшэн хэлсэбэ.

Сианида Баруун-Хойто Хитадай бүхы демократическа партинуудай үмэнзһөө үгэ хэлэһэн Хитадай демократическа лигын түлөөлэгшэ хадаа бэрхшээнүүдтэй тэмсэхэ ба тэдэниие дабаха ябадалда коммунистическэ партия гешүүднэ хураалсахабди гэжэ мэдүүлбэ. Тэдэнэр демократическа еднэ фронты улам бэхжүүлхэ ба үргэдхэхэ, түрүүлгшэ Мао Цзе-дунниие тойрон улам нигтаар жасаха байна.

Георгий Димитровэй наһа бараһаар гурбан жэлэй ойдо зориулагдаһан шаналал-дурасхаалай заседани Софида болоо

СОФИ, июлийн 2. (ТАСС). Болгарска коммунистическэ партия Центральна Комитетэй, Арадай суглаанай президиумэй, эсгэ ороной фронтын национальна Соведэй, арадай залуушуудай Димитровскэ Союзай Центральна Комитетэй, профсоюзудай Центральна Соведэй, партия софийска городской комитетэй ба Софин арадай соведэй шаналал-дурасхаалай заседани уласхоорондын хүдэлмэришэнь үлсхөөнэй элитэ ехэ ажал-йуулагша, болгарска арадай вождэ ба багша Георгий Димитровэй наһа бараһаар гурбан жэлэй ойдо зориулагдан мүнөөдэр Софида болобо.

Болгарска коммунистическэ партия ЦК-гэй секретарь Енчо Стайковта элидхэлэй үгэ үгтэбэ.

Георгий Димитровэй ажабайдал ба революционн ажал-йуулаа болгарска арадай эгээн шэнэ түүхэдэ нигта холбоотой юм гэжэ элидхэлшэ хэлбэ. Һүүлэй 50 жэлэй турша дотор манай олонитын политическэ ажал-йуулагда Георгий Димитровэй эгээн элэхитэйгээр хабаадаггүй событинууд байхагүй юм. Тэрэнэй хүтэлбэри доро манай парти хадаа фашизмы ба капиталистическэ эзэрхэлгы унагаһын түлөө алдарт баатарлик тэмсэл хэһэн байна. 1944 оной сентябрийн 9-дэ капиталистическэ ангинуудай засагыг үгы хэһэнэй һүүлээр, Георгий Димитровэй хүтэлбэри доро олонитэ ажалшад Болгарид социализм байгуулжа эхилээ.

Георгий Димитров хадаа марксизм-ленинизмдэ, ВКП(б)-дэ ба

агуухэ Сталинда эсэстэ хүртэр үнэн, нигтаар жагсаһан, ариун сэхэ, еднэ Болгарска коммунистическэ партия өөрынгөө олоо үлөөгөө. Георгий Димитров капиталистическэ реакцида ба фашизмда эсэргүү шэрүүн шанга тулалдаанууд соо энэ партия хатгууулаа. Георгий Димитров зүб ба алдахгүй компасоор — марксизм-ленинизмын агуухэ теорёор манай партия эбсэглээ.

Элидхэлэй һүүлээр шаналал-дурасхаалай заседанида хабаадаһан бүхы прогрессивн хүн түрэлтэнэй генерална багша ба вождэ нүхэр Сталинда, БКП-гэй ЦК-гэй генерална секретарь ба Болгарин митринүүдэй Соведэй түрүүлгшэ Вилько Червенковтэ эльгэхэ амаршалганууды угаа ехэ дэбжэлтэ-тэйгээр баталан абаа.

«Алтан Одоной кавалер» гэжэ советскэ ураннайханай фильм харалга эмхидхэбэ. Харалга ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Энээн тушаа «Политикен» газетэ

хадаа «Алтан Одоной кавалер» гэжэ фильм киноискусствын үнэтэ эрдэни мүн» гэжэ мүнөөдэр бэшэбэ.

Данида „Алтан Одоной кавалер“ гэжэ советскэ фильмын амжалта

КОПЕНГАГЕН, июлийн 1. (ТАСС). Даниин ба Советскэ Союзай хоорондо хани харилсаанай датска общество үсгэлдэр «Фредериксберг театр» гэжэ театрта

«Алтан Одоной кавалер» гэжэ советскэ ураннайханай фильм харалга эмхидхэбэ. Харалга ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Энээн тушаа «Политикен» газетэ